

A FELSŐZEMPLENI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1917. ÉVI ÁPRIL HÓ 27-ÉN SÁTORALJAÚJHELYEN TAR-
TOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

PÉTER MIHÁLY
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

XLV. FÜZET.

**Függelékben az egyházmegyei lelkészegyesület 1917. ápril 26 án
Sátoraljaújhelyen tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.**

SAROSPATAK
NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN.
1917

III. 49225

A FELSŐZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1917. ÉVI ÁPRIL HÓ 27-ÉN SÁTORALJAÚJHELYEN TAR-
TOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

PÉTER MIHÁLY

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

XLV. FÜZET.

**Függelékben az egyházmegyei lelkészegyesület 1917. ápril 26-án
Sátoraljaújhelyen tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.**

SAROSPATAK
NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN.
1917

A FELSŐZEMPLÉNI REF. EGYHÁZMEGYE 1917. ÉVI
ÁPRILIS HÓ 27-ÉN SÁTORALJAUJHELYBEN TARTOTT
TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Hutka József esperes és *Dókus László* egyházmegyei gondnok kettős elnölete alatt: *Tudja Mihály*, *Virágh József*, *Szeghő Benjámín*, *Kozma Antal* papi, *Bernáth Aladár*, *Bajusz Andor* világi tanácsbírák. *Dr. Izsépy Tihamér* egyházmegyei ügyész.

Péter Mihály tanácsbíró, papi fő, *Bernáth Béla*, világi főjegyzők és *Sallay Béla* papi aljegyző.

Horkai Bertalan abarai, *Helmeczy Antal* bodzásujlaki, *Berecz Antal* csarnahói, *Bottka Bertalan* gercselyi, *Séra János* hardicsai, *Koronka Pál* homonnai (helyettes), *Máthé Miklós* kiszari, *Horkay Lajos* kistráskai, *Erdélyi András* lasztóci, *Király Péter* málcai, *Enyedy Andor* sátoraljaujhelyi, *Nyitray Lajos* tussai lelkészek, úgy is, mint egyházi kiküldöttek, *Vargha Lajos* sátoraljaujhelyi segédlelkész.

Ifj. *Szarvas János* csarnahói, *K. Tóth János* kisbári-i, *Csonka János* kistoronyai, *Pap István* legényei, *Molnár József* nagybári-i, *Szóllósi Károly* nagytoronyai, *Kiszi István* zempléni gondnokok, *Szombathy Károly* ladamóci presbiter, mint egyházi kiküldöttek.

Ezenkívül a bánóci egyházat képviselte: *Hutka József* esperes-lelkész. A deregnyőit *Tudja Mihály*, a galszécsit *Péter Mihály*, a lasztomérit *Virágh József*, a magyarsasit *Kozma Antal*, a szöllőskeit *Sallay Béla*, a zemplénit és ladamócit (mint felügyelő) *Szeghő Benjámín* lelkészek képviselték. A sátoraljaujhelyi egyházat képviselte *Bernáth Aladár* egyháztanácsos, a kazsóit *Séra János* felügyelő lelkész, a kisbárit *Berecz Antal* felügyelő-lelkész, a lasztócit *Dókus László* főgondnok.

A tanítói kar képviselőjében: Kormos Gerő tanító. Jelen volt még több tanító és számos érdeklődő.

Elmaradásukat kimentették: Dókus Gyula, Nemes Lajos, Nemes Sándor világi tanácsbírák; Szombathy Antal kolbásai, Sztankovits Lajos nagyráskai, Győry Kálmán legényei lelkészek: Miklán Gyula bánóci segédlelkész.

1. Dókus László egyházmegyei gondnok a közgyűlést megalakítottak jelentvén ki, szíves üdvözlő szavakkal

a közgyűlést megnyitja.

2. Dókus László egyházmegyei gondnok indítványozza, hogy az elmaradt lelkészekkel szemben, akik elmaradásukat nem igazoták, a törvényes 10 korona bírság alkalmaztassék.

Az indítvány határozati erőre emeltetvén, felhivatik az esperes, hogy a magokat nem igazolt lelkészeket a 10 K bírságot hajtsa be.

3. Esperes jegyzőkönyvbe vétel végett jelenti, hogy a közgyűlés előtt reggel 8 órakor istenisztelet tartatott a ref. templomban, amely alkalommal Enyedy Andor sátoraljaujhelyi lelkész imádkozott.

Tudomásul vétetik.

4. Olvastatott Hutka József esperesnek egyházmegyénk egy évi életét hiven visszatükröztető, gondosan szerkesztett jelentése, mely egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni határozatot amint következik:

Nagytszeteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Jelen egyházmegyei gyűlésünket a szeretet üdvözlő szavaival megnyitva, mindenekelőtt adjunk hálát az Urnak, hogy a még mindig dúló világháborúval s egyéb nagy eseményekkel terhes évnek elmúltával, egy még előttünk ismeretlen egyházi évnek határkövénel épségben találkoztunk. És ha innen visszatekintünk a múltba, nem csak

édes magyar hazánk, hanem ref. anyaszentegyházunkat is nagyon közelről érintő s mondhatni világtörténelmi események egész sorozatán akad meg kutató tekintetünk.

Az első nagy esemény, ama nagy nemzeti gyász, mely dicső emlékű királyunknak, I. Ferencz József Öfelségének 1916 november 21-én történt elhunytával, minden igaz magyarnak szívét sötét bánattal töltötte el. 86 évre terjedő pátriárkai életéből hatvannyolc eszendeig uralkodott s 49 évig hordozta fején szent István koronáját. Rajongó szeretettel körülövezett Urunk dicsőséges királyunk s Magyarország újraalkotója volt. A béke uralkodója is volt s mégis ellenségeink gonosz indulata folytán a legvéresebb világháború borzalmaiba sodortatott bele.

Ref. anyaszentegyházunk ujabbkori fejlődése és virágzása is, fenkölt, nemes uralkodói lelkének sokat köszönhet, védelem és jó cselekedetekben alattvalói között felekezeti különbséget nem ismert. A munkának, a hü kötelességteljesítésnek utolsó lehelletéig mintaképe volt, s életében elszenvedett sok megpróbáltatása és szívfájdalma után csendes nyugodt halállal áldotta meg az Isten, mert mondhatni napi munkája elvégzése után, esti alkonyatkor csendesen elszenderült az Urban! Halála alkalmából egyházkerületünk rendelkezése, de szívünk benső érzelmei folytán is a temetés napjáig — nov. 30-ig — és a temetés napján a gyász jeléül mindennap meghúzták a harangokat egyházaink tornyaiban s a temetés napján pedig az elhunyt király emlékéről gyászbeszédet tartattak.

Elhunyt bölcs és jó királyunk emléke iránti tiszteletünk jeléül örökítsük meg áldott emlékezetét egyházmelegyénk jegyzőkönyvének lapján!

Az események folyamán azonban elhunyt királyunk koporsójáról, kutató tekintetünk az elköltözött örököse, ifjú királyunk IV. Károly trónja felé fordul. S midőn azt tesszük, imádságos ajakkal tesszük azt a bölcs isteni gondviselés iránt, hogy az elköltözött miatti nagy gyászunkban e háborúságokkal teljes időkben nem hagyott minket magunkra és vigasztalás nélkül, hanem új vezért adott nekünk, aki az elköltözött nevében, békés s boldogságos jövő felé vezet majd minket.

1916 december 30 ik napja ünnepi év fordulója lett

a magyar nemzetnek s ebben magyar ref. egyházunknak. Ezen a napon tétetett ugyanis IV. Károly király Őfelsége fejére a magyar szent korona s a házi koronával felséges királynénk Zita királyné is megkoronáztatott. A koronázás Budán, az előirt fényes szertartások szerint, nagy ünnepek között, őseinktől öröklött királyhűséggel s az új uralkodó személye iránt különös bizodalom és reménységgel történt meg. A koronázási eskü után a magyar nemzeti himnusz hangjai szálltak fel az égi trón zsámolya elé s nemzet és király szíve összedobbant a kölcsönös bizodalomban és szeretetben. De összedobbant ama vágyakozásban is, hogy a népek véres harcának vége legyen, mert a király is trónralépése alkalmával kiadott manifesztumban a béke királyának mutatkozott be.

A koronázási ünnepség alkalmával, a koronázás napján egyházi felsőbb rendelkezés szerint, de főképp szívünk hajlamából is alkalmi prédikációval minden templomban istentisztelet tartatott.

Isten különös áldása legyen felséges urunk királyunkon és felséges királyasszonyunkon s kedves gyermekein. S imádkozzunk az Istenhez: növekedjenek a magyar nemzet, s magyar ref. egyházunk szeretetében és ismeretében. S mi viszonzásul tegyük oda a trón zsámolya elé szerető szívünk egész melegét s hódoló hűségünk egész teljességét!

De habár jóságos királyunk és szövetségeseink ajkáról is a „béke“ szózata hangzott el, bár már a harmadik háborús husvétot ünnepeltük s vártuk, hogy az eltemetett béke, melynek sírjára nehéz követ hengeritettek ellenségeink az egymást öldöklő népek nagy öröme ki fog kelni sírjából, ellenségeink háborús táborában még mindig halljuk a „feszítsd meg“ borzalmas kiáltást, s még mindig látjuk a koponyák hegyének sötétlő orkait s minden nap látjuk rajta a Krisztusnak s az általa képviselt szeretetnek megöldöklését.

Apáink, fiaink, testvéreink, rokonaink s barátaink, egyházi előljáróink, tanítóink még mindig ott véreznek a harcmezőkön, s lelkésztársaink nagy része is, egyházaiktól távol mint tábori lelkészek teljesítenek szolgálatot. Megkeményedett szívü, gonosz ellenségeink nem akarják hallani a halk sóhajtást, mely a kereszt magaslatától lesir:

„Én istenem, miért is hagytál el engemet“! S nem akarják hallani öreg apák és anyák, özvegyek és árvák zokogó sirását, csonkák-bénák kínos nyöszörgését s egymást irritó ellenséges katonák halálhörgését.

Ellenségeink táborában hamis próféták, lelki szegények és szívbeli együgyűek országa van uralmon s keneteljes szavakkal bemázolt álkultura indult hódító hadjáratra. A szeretet szava Farizeusok ajkairól hangzik. Mert mit látunk? azt hogy ellenségeink száma meg is növekedett. Az északamerikai köztársaság, melynek elnöke álnokul idáig mindig a béke olajágát lengette kezében, szintén ellenségeink sorába lépett!

De azért ne csüggedjünk s bizzunk istenben, ha az istenfélő Dávid egy parittyával győzelmet aratott az istenkáromló Góliáton s ha a sziklakoporsó zárai Isten parancsára felpattantak, hisszük, hogy Isten rendeletére, ellenségeink megkeményedett szívét is enyhület fogja megszállani s az eltemetett megváltó „szeretet“ nemsokára fel fog támadni s újra békesség és jóakarát lesz a földön az emberek között!

Addig is azonban, mindannyiunknak akik, hű katonáink védelme alatt hajlékainkban békességben élünk, mindent el kell követnünk a győzelmes béke érdekében s a háború okozta sebek enyhítésében.

Segédkeznünk s jó példával kell tehát elölmennünk, a katonai hivatásnak gazdasági előfeltételei biztosításában, most legközelebb a mezőgazdasági munka végrehajtásában, tehát az élelmiszer megszerzésében, s aztán a legszigorúbb takarékoságban sőt — ha kell — a nélkülözésben is.

Azonkívül nekünk lelkészeknek, tanítóknak és a többi egyházi előjáróknak kivétel nélkül egyen és mindnyájunknak, a legkisebb községben is a palotáktól a kunyhóig minden hajlékban ahol csak emberek laknak, fel kell élesztenünk a szamaritánusi szeretet tüzét, s kivétel nélkül részt kell vennünk ama szép és magasztos munkában, amelyet a f hó 14-én Budapesten felséges királyasszonyunk elnöklésével létesült „Országos Hadigondozó Tanács“ a háború összes áldozatainak, t. i. a trón és haza védelmében rokkantakká váltak, tüdőbetegek stb. s az elesett hősök

családjainak felsegítése magasztos céljából maga elé tűzött. Annak idején bizonyára mindenik lelkészi hivatal megkapja az e célra szolgáló felhívást — de ha véletlenül nem kapná meg, érdeklődjék utána — álljunk tehát mindannyian egész erőnk teljességével a szent célú munkába!

Attérve most már közelebbi, saját belügyeinkre, örömmel mutatok rá ama örvendetes eseményre, hogy itt van az 1917-ik év, mint a melyik 400-ados évfordulója a reformációnak! Nagyon helyes e tekintetben a felsőbb egyházi hatóságoknak, a közvéleménynek ama állásfoglalása, hogy maradandó s a reformáció emlékéhez méltó alkotásokkal kell megünnepelni, e nevezetes évfordulót! E tekintetben ami egyházkerületünk mult évi tavaszi egyházkerületi gyűlésén 18-ik számú határozatával intézkedett is.

Nem lesz elég tehát nekünk e tekintetben október hó utolsó vasárnapján (okt. 27) a mult dicsőséges, vagy fájdalmas emlékein elmerengnünk, hanem mint a határozat mondja: *„valamely egyházas, vagy jótékonytságot szolgáló terv megvalósítása, vagy cselekedet által kell azt megünnepelni“* És ezt felsözempléni ref. egyházmegyénkbe telepített és sok minden próbára kitett egyházközségeinkben egyházfenntartási alapok létesítése által is lehet megvalósítani! *Ez az anyagi oldala a dolognak! Szellemi tekintetben pedig az egyház munkáját elősegítő oly belmissziói alkotással kell megörökíteni,* amely egyházközségenként számot vetve a hívek egyéni, gazdasági műveltségi különbségével *„a szellemi alkalmazkodási kötelezettség óriási igényeinél fogva!“* a jó papnak, mint a szentírás mondja: *„Zsidónak zsidó, görögnek görög, mindenkinek mindennek kell lenni az Úr JézusKrisztusért.*

Az 1917-ik év egy másik kimagasló eseménye, amelyről esperesi jelentésem folyamán megemlékezni méltónak tartom, azon körülmény, hogy a Király Ő felsége ez évi március hó 14-ikén kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy egyházunk zsinata október hó 22-én — királyi biztos küldése nélkül — megnyitassék!

Több nevezetes megoldásra váró ügy kerül majd a zsinat asztalára! Én azonban csak a lelkészválasztási és az egyházi adózási törvéycikkek revíziójáról szólok ezuttal! S főleg ez utóbbi törvéycikk nem vált be az életbe

s az egyházi adóteher-csökkentésből kifolyólag sok bajnak és perpatvarnak lett forrásává! Ezért óhajtandó lenne e törvénycikk revisiója is! Ha e két ügyet kellőleg megoldaná a zsinat, akkor korszakos munkát alkotna és sok nyílt sebet gyógyítana be!

Esperesi jentésem folyamán lehetetlen meg nem emlékezni a sárospataki ref. főiskola segélyezési ügyéről. Ezen kérdés a reformáció 400-ados jubileuma alkalmából került felszínre! Ismeretes dolog, hogy mult évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 6 ik szá.nu határozatával kimondta, hogy egyházkerületünk anya- társ- és leányegyházközségeinek hívei 1—1 korona, egyszer s mindenkor járuléka kivetése, illetőleg felajánlása által járuljanak a főiskola fenntartásához. Hogy ezen egyházkerületi határozat minden egyházunkban fogantatású, gondoskodni kell a végrehajtási utasítás megtételéről! S e tárgyban a lelkészegyesületnek van felterjesztése!

Ezzel kapcsolatban örömmel jelentem, hogy Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága f. évi március hó 28-án tartott rendes közgyűlésén egyhangú határozattal 100.000 koronát szavazott meg a ref. főiskola céljára s ugyancsak egyhangú határozat folytán felír a kormányhoz a sárospataki jogakadémiának fakultási joggal való felruházása tárgyában!

Legyen üdv és elismerés Zemplén vármegyének fenkölt elhatározásáért. De legyen üdv elismerés vármegyénk kulturáját szíven lelkén hordozó fenkölt lelkű főispánjának Nagyméltóságú Szinyei Merse István főispán úrnak Ö excellenciájának! De mindjárt mellette legyen üdv és elismerés minden jó és nemes ügyért mindig első sorban harcoló Dókus Gyula úrnak Ö Méltósága alispán úrnak s aztán Dókus Ernő úrnak Ö Méltósága s Meczner Béla úrnak Ö Méltósága törvényhatósági bizottsági tagoknak s a javaslatot előterjesztő többi bizottsági tagoknak is, kik e határozat létrehozásában buzgón fáradoztak!

Ezen kívül azonban külön meg kell emlékezni Dókus Ernő úrnak Ö Méltósága, tiszáninni ref. egyházkerületünk s a főiskola világi főgondnokának, s egyházmegyénk tiszteletbeli gondnokának, s Dókus Gyula úrnak Ö Méltóságának, a sárospataki ref. főiskola világi gondnokának,

s egyházmegyénk világi tanácsbírójának a sárospataki ref. főiskolára tett nagy adományairól! Nevezetesen Dókus Ernő úr 10.000, koronát; Dókus Gyula úr pedig 5.000 koronát adományoztak az iskola céljaira! Évek hosszú sora óta az iskola felvirágoztatása érdekében ez iskola oltárára tett szellemi s anyagi áldozataikon kívül ez adományaikkal a Perényiek, Dobók, Lorántfyak, Rákóczyak, Vayak Mocsáryak és Mudrányok díszes csarnokába léptek! Legyen áldás adományaikon és nagy nevükön!

De tovább folytatom! Azt mondja a latin példabeszéd: „*exempla trahunt!*“ (a példák vonzanak.) Minthogy az egyházkerület a kebelbeli egyházmegyék támogatására is számít, nekünk egyházmegyének, illetőleg ez egyházmegye tagjainak is kinek-kinek tehetségéhez képest, oda kell tenni filléreinket a főiskola oltárára és pedig nemcsak országos kulturális missziójánál fogva, hanem azért is, mert e főiskola nekünk Zemplénieknek a Rákóciak kincséből egyetlen büszke örökségünk!

Kulturkérdésekkel foglalkozva kötelelességemnek tartom felhívni a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés figyelmét a Zemplénnvármegyei Közművelődési Egyesület által f. évi március hó 20-án tartott közgyűlésén tervbe vett nagyszabású kulturmunkára! Nagyszabású a program s nekünk mint egyik jelentékeny vármegyei kulturális tényezőnek ki kell a munkából részünket venni! Elsősorban a magyarosítás kérdése a nagy cél! Ez a mi célunk s ezért latba kell vetni minden erőnket! A kulturális feladatok végrehajtására különben 3 szakosztály létesül u. m. 1. népnevelési 2. irodalmi és művészeti 3. történelmi szakosztály. S kulturlak építése van tervbe véve a vármegye székhelyén. A halhatatlan és dicső emlékű gróf Andrássy Dénes e célú nagy alapítványa lehetővé teszi e kultur feladatok megvalósítását. A nagy feladat megoldása végett tehát sorakozzunk a kibontott zászló alá.

Ezekután most már elsősorban az elmúlt év halottairól emlékezem meg és pedig azon összeköttetésnél fogva, amelyben egyházmegyénk Zemplénnvármegyével van, mindenekelőtt Matolai Etele Zemplénnvármegye nyugalmazott alispánjáról emlékezem meg. A vármegye nagy és népszerű vicispánja, kinek neve — mint egy életirója mondja

— „eszmévé finomult!“ és „történelmi fogalommal szentesült!“ 1916-ik évi május hó 11-én hűnyta le szemét a halálos álmra egészen öreg pátriárkai korban. Nemes emberi tulajdonságánál, nagy tudományánál s főképp fenkölt liberális gondolkodásánál fogva megérdemli, hogy emléket egyházmegyénk lapján is megörökítsük s áldást mondjunk haló poraira!

Egyházi közéletünk halottairól emlékezve mindenekelőtt dr. Baksa Lajos konventi előadónak e földi élettől való elköltözéséről szölok. Hűséges szolgálatai után 1916-ik év nov. hó 20-án szólította őt magához az élet és halál Ura. Mint konventi előadó töretlen, nehéz úton haladt, de azért megvolt benne a készség és buzgóság a nemes harc megharcolásához; most földi élete bevégzése után pedig kívánjunk neki örök nyugodalmat s örizzük meg jó emlékezetét!

Közelebről egyházmegyénknek is volt két halottja. Az egyik magyarizségi Izsépy Géza. A megboldogult a magyarizségi ref. egyháznak évek hosszú során át volt hűséges főgondnoka. Múlt évi nov. hó 2-án, életének 77-ik évében hűnyt el. Mondjunk áldást mi is poraira s emlékezetére!

Ez évi január hó 15-én hűnyt el Kolosi és cseleji Cseley Lajos, életének 62-ik évében. Az elhűnyt a cseleji ref. egyháznak élete fogytaig volt vezető férfia, főgondnoka; földi fáradalmai után kívánjunk neki békés síri álmot!

Ezekután arról teszek jelentést, hogy az évi egyházlátogatás a kellő időben és módon megtörtént. S az egyházlátogató küldöttség ezekből állott:

Az abarai körben: 1. Kozma Antal m.-sasi lelkész-tanácsbíró és Séra János hardicsai lelkész; 2. A bodzás-újlaki körben: Virány József lasztoméri lelkész-tanácsbíró és Enyedi Andor sátorajújhelyi lelkész; 3. A gálszécsi körben: Szegő Benő zempléni lelkész-tanácsbíró és Bottha Bertalan gercselyi lelkész; 4—6. Sátorajújhelyi körben: Hutka József bánóci lelkész-esperes és Berecz Antal csar-nahói lelkész.

S ezzel kapcsolatban megjegyzéseim vannak. Az E. T. I. t.-c. 169.-ik §-a azt mondja: „Az egyházlátogatóknak tisztességes ellátásáról minden egyházközség gondoskodni

artozik.“ Ugy tudom, hogy az ellátás tekintetében sehol sem merült fel panasz, erről tehát nem beszélek, de az egyházlátogatóság éjjeli szállásául kijelölt fűtetlen, avagy kellőleg ki nem fűtött szobák veszedelméről nekem is szomorú tapasztalataim vannak! Ha tehát humanitárius érzelmek nem követelnék is, s törvény is nem parancsolná, de az egyházmegye mint közvetlen felettes hatóság, s annak küldöttsége iránti köteles tisztelet megkívánja, hogy a sok fáradsággal terhelt s hivatalos ügyben kiszállt egyházlátogatóknak legalább kellemes, jól fűtött szobák, — és nem a hidegtől párologó ágynemük — szolgáljanak éjjeli nyugodalmuk szállásául. Ezt azoknak mondom, akiket ez illet s ha fülük van a hallásra, meg is kell azt hallaniok!

Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek és saját tapasztalataim szeriet az egyházközségeknek

I. Beléletéről a következőket jelenthetem :

Hogy a jelenlegi rendkívüli nehéz viszonyok között a vallásos érületnek, a hithűségnek ápolása és fejlesztése különös kötelessége volna az egyháznak, azt az erkölcsi felelősség teljes tudatával érezte minden arra hivatott tényszerző. Érezték különösen egyházaink éllén álló lelkészek, tanítók s többi egyházi előljáróink s nem fáradtak el a vállaikra rakott kötelességek teljesítésében.

A lelkészek templomi s azonkívüli szolgálataikkal is mindenkor igyekeztek megértetni híveikkel, hogy: „drága kincs a hit, mely tűrni és remélni megtanít!“ Most amikor magyar hazánk fennmaradásáért még mindig dúl a harc, s apák, fiuk, férjek, testvérek, rokonok, barátok küzdenek a harctereken, s a hadifogság keserves rabságát sínylik, avagy jeltelen sírok alatt nyugosszák örök álmukat, a megkeseredett szívüek s csüggedők megvigasztalása a bajban s kétségbeesettek felemelése volt egyik legfőbb törekvése a lelkészi karnak!

A hívek is nagy huzgósággal keresték fel az Isten házát és pedig nem lankadó áhítattal úgy a vásár- és ünnepnapi, miként hétköznapi istentiszteletek alkalmával, a szent Sákramentomokat sem hanyagolták el s a házasságkötésnél is mindössze 1 vegyes pár nem vette igénybe az

egyházi megáldást. Az abarai egyházban még mindig vannak szektáriusok.

Tót ajektu egyházainkban az egyházkerület azon rendelkezése, hogy minden 3-ik vasárnap magyarul le legyen az istenisztelet megtartatott.

A konfirmációi oktatás mindenütt kellőleg megtörtént s a konfirmálás is általában az aratási úrvacsora előtt megejtetett. Ugyanasak megtörtént a más vallású iskolába járó ref. gyermekek vallásoktatása s konfirmációja is.

A lelkészek a halottakat mindenütt kikésérték s a hívek sem maradtak távol a temetésektől. A halotti torokkal való visszaélés s az alkohol mértéktelen élvezete is csökkenően vannak!

A hívek áldozatkészsége az anyagi áldozatok terén e nehéz időben is kellő mértékben megnyilatkozott s arról a következőkben számolunk be.

a) Adakozás.

Abarán adakozás volt 144 K, Alsómihályiban 145 K, Bánócon 649 K 03 f. Vásárhelyen 534 K 16 f. Morván 128 K 16 f. Bodzásújlakon 381 K Garanyban 594 K Csarnahón 290 K, Deregnyon 233 K, Szalók 36 K 30 f. Gálszécs 1081 K, 28 f. Gercsely 45 K Kiszte 88 K, Hardicsa 703 K, Homonna 43 K, Kazsó 43 K, Kisbári 11 K, Nagybári 134 K 67 f. Kisráska 2 K, Hegyi 31 K, 50 f. Kolbása 145 K 35 f. Ladamócz 32 K, 03 f. Lasztómer 612 K, 10 f. Lasztócz 179 K 24 f. Nagykázmér 225 K, Legenye 54 K, Málcza 333 K 38 f. s azonkívül itt úrvacsorai bort és kenyeret adtak a következő egyháztagok: özv. Stépán Gáborné, Nyomárkay Aurél, Szöke Mária, Szabó István, Gerber Sándor, Bötös Sámuel.

Magyarizsépen 181 K, Cselejben 125 K, Magyarsason 174 K, Imregen 405 K, Szürnyegen 837 K, Miglész 327 K, Nagyráska 63 K, Nagytoronya 101 K 97 f. Kistoronya 130 K, Sátoraljaujhelyben egyházi célra 1000 K, Templomjavítási célra 11475 K, Szöllöske 260 K 97 f. Borsi 64 K 26 f. Bodrogszerdahely 459 K 64 f. Tusa 1253 K, Zem plén 241 K. *Összes adomány: 23995 K. Hadikölcsönre jegyzés 286100 K.*

b) Építkezések.

Bánócon : egyházi épületek körülkerítésére 428 K 66 f. fordítottatott. Morván kerítésjavításra 60 K költetett el. Bodzásujlakon kántortanítói lakásjavításra 654 K. Garanyban iskolajavításra 106 K költetett el. Gálszécsen 1308 K 82 f. lelkészlak és melléképületei javítására fordítottatott. Gercselyben paplak javításra 150 K költetett el. Kisazarban lelkészlak javításra 105 K-át, s iskolajavításra 320 K-t költöttek el. Összes építkezésre fordított összeg : 3642 K 48 f.

II. Az egyházak közléte, szervezete és vagyoni ügyeiről a következőket jelenthetem :

Az egyházi közigazgatás, habár helyenként a háború miatt megfogyatkozott erővel is, de azért legyen hála az Istennek. — ha másképp nem, helyettes gondnokok és presbyterekkel — fennakadás nélkül ment végbe. A gondnokok és presbyterek segédkeztek a lelkésznek az egyházi közigazgatásban s az egyházi adó behajtásában, s az egyházi számadások, költségvetések, egyházi adókiivetések elkészítették s az esperes által számvevőségi vizsgálat céljából kellő időben elküldettek. Az egyházköztség alapítványai, tőkepénzei bizománybahelyezéséről, adósságai fizetéséről s bérjövödelmei beszédéséről gondoskodtak.

Az alapítványi és tőkepénzek részint takarékpénztárakban, részint egyeseknél, vagy egyházkerületi pénztárban elhelyezve és hadikölcsönökbe fektetve gyümölcsöztetnek.

Az egyházi hivatalnokok fizetése befolyt, állami adó illeték-egyenérték, tanító-nyugdíjintézeti-járulék, közalap-illeték, özvegy-árvaházi tartozás, egyházkerületi, egyházmegyei, főiskolai köteles járulékok általában befizettettek, mégis azonban Garanyban az illeték-egyenérték adó ki nem fizettetett, és Sátoraljaujhelyen pedig a rendes és rendkívüli egyházi adóból 6400 K körüli egyházi adóhátrálék állott fenn ezen év elején. Több olyan egyháztág van ezen egyházban, aki évek óta nem fizetett egyházi adót s ha ez továbbra is így fog menni, akkor meg fog rendülni ez egyház anyagi helyzete, a presbytér-

riumnak tehát mindenesetre valami módot kell keresni a baj gyökeres orvoslására!

A lelkészek az anyakönyveket, lelkészikönyvtár törzskönyvet, posta- s iktatókönyvet vezették. Az egyházi felbbségektől jött rendeleteket a rendeletek tárába bevezették: Alsómihályiban azonban rendeletek tára nincs s Nagytoronnyán pedig lelkészikönyvtár törzskönyv még mostan sincs. S ezenkívül a régi anyakönyveket, okiratokat vagyonteltárt, szent edényeket s úrasztalali készleteket megőrizték.

Egyházaink közül a múlt évben egyik sem állott perben s mindenütt meg volt az egyház boldogulásának egyik legfontosabb létalapja, a béke és szeretet! . . .

III. Az egyházmegye iskolaügyéről jelentésem ez:

A tanítók hadbavonulása folytán 11 helyen nem a rendes tanerő működött. Ezek az iskolák a következők: 1. Bánóc. 2. Vásárhely. 3. Morva. 4. Garany. 5. Szalók. 6. Gálszécs. 7. Hardicsa. 8. Miglész. 9. Nagyráska. 10. Kistoronya. 11. Zemplén s ezeken kívül: 12. Kisazarban egyáltalában nem volt tanító a múlt iskolai évben. 13. Kolbásán pedig a tanító betegsége miatt a tanítóné, kinek polgári iskolai képesítése van, helyettesítette beteg férjét. A hadbavonult tanítók helyén helyettes tanerők teljesítették a tanítást; ahol pedig ilyenek nem voltak ott más vallásfelekezetű iskolába jártak a gyermekek. Helyettes tanerők a következők voltak: 1. Bánócon: Miktán Gyula segédlelkész. 2. Vásárhelyen: Tóth Ida községi óvónő. 3. Morván: róm. kath. iskolába jártak a gyermekek. 4. Garanyban senki sem tanított. 5. Szalókon: Molnár Antalné állami tanítónő. 6. Gálszécsen állami iskolába jártak a gyermekek. 7. Hardicsán: Horváth Margit helyettes állami tanítónő. 8. Kisazarban a nagyazari róm. és gör. kath. iskolába jártak a gyermekek. 9. Miglészen a végsei róm. kath. iskolába jártak. 10. Nagyráskán: Menyhért Julianna állami helyettes tanítónő tanított. 11. Kistoronyán: Tokaji Nagy Etelka óvónő. 13. Zemplénben: Szegő Benő lelkész.

A tanítás tehát az egyházmegye iskoláiban biztosítva volt, s a gyermekek iskolába járása ellen sem hallottam

panaszt. A gyermekek a téli hideg idő kivételével templomba is bevezették s vallásos nevelésökről különben is gondoskodás történt.

Tankönyvekül a tiszáninneri egyházkerület által rendelt tankönyvek használtattak s a vallás- és közoktatási miniszterium által megállapított rovatokat tartalmazó rendtartási naplók.

IV. 1. Az egyházmegye statisztikai s egyéb adatai.

1. Az egyházmegye területén az összes lakosok száma	--- ---	101.525	lélek.
2. Ezek közt magyar	--- ---	41.290	”
3. Ezek közt nem magyar ajkú	60.345	”	”
4. Református	--- ---	15.217	”
5. Született törvényes fi	--- ---	111	”
6. Született törvényes nő	--- ---	110	”
7. Született törvénytelen fi	--- ---	1	”
8. Született törvénytelen nő	--- ---	4	”
9. Konfirmáltatott fi	--- ---	132	”
10. Konfirmáltatott nő	--- ---	136	”
11. Házasságot kötött tiszta pár	--- ---	34	”
12. Házasságot kötött vegyes pár	--- ---	40	”
13. Reversálist kötött javunkra	--- ---	7	”
14. Reversálist kötött kárunkra	--- ---	5	”
15. Kitért tölünk fi	--- ---	2	”
16. Kitért tölünk nő	--- ---	1	”
17. Meghalt fi	--- ---	157	”
18. Meghalt nő	--- ---	149	”
19. Egyházi megáldást nem kért	--- ---		
Sátoraljaújhelyen	--- ---	1	pár.

2. Vagyoni ügyekre vonatkozó adatok.

1. Bevétel volt	--- ---	175.446	K 80 f.
2. Kiadás volt	--- ---	143 658	” 13 ”
3. Pénztári maradvány	--- ---	31.788	K 67 f.

3. Az egyházmegye gyülekezeteinek tényleges vagyona.

1. Földekben --- --- ---	980.669	K 84 f.
2. Épületekben --- --- ---	1.743.579	„ 95 „
3. Tőkepénzben --- --- ---	64.883	„ 40 „
4. Alapítványokban --- --- ---	40.410	„ — „
5. Alapokban (ide értvén a harangalapokat is) ---	86.291	„ 49 „
6. Ingóságokban --- --- ---	119.125	„ — „
7. Hasznos jogokban --- --- ---	6.400	„ — „
Összesen ---	<u>3.041.359</u>	K 68 f.

4. Az egyházmegye gyülekezeteinek adóssága.

1. Tőkesegély tartozás ---	81.000	K — f.
2. Törlesztéses kölcsön ---	30.000	„ — „
3. Másnemű tartozás --- ---	43.015	„ 16 „
Összes adósság ---	<u>154.015</u>	K 16 f.

5. Az egyházmegye vagyona.

1. Gyűléstartási tőke --- ---	2.242	K — f.
2. Egyhm. közíg. pénztár ---	1.487	„ 54 „
Összesen ---	<u>3.729</u>	K 54 f.

6. Adakozások:

1. Isten dicsőségére --- ---	12.520	K 94 f.
2. Templomépítésre --- ---	11.475	„ — „
Összesen ---	<u>23.995</u>	K 94 f.

7. Építkezések és javítások.

1. Lelkészlakásra --- --- ---	2.962	K 48 f.
2. Tanítói lakásra --- --- ---	680	„ — „
Összesen ---	<u>3.642</u>	K 48 f.

V. Segélypénzek.

Az esperesi hivatalhoz az alábbi segélypénzek érkeztek:

I.

1. 1916-ik évi II-ik félévi kongrua	---	10.991 K 93 f.
2. 1917-ik évi I-ső félévi kongrua	---	11.580 „ — „
Összesen	---	<u>22.471 K 93 f.</u>
3. 1916-ik évi II-ik félévi korpótlék		6.200 K — f.
4. 1917-ik évi I-ső félévi korpótlék		6.400 „ — „
Összesen	---	<u>12.600 K — f.</u>

II.

1916-ik évi kápláni kongrua volt	---	2.340 K 58 f.
----------------------------------	-----	---------------

III.

Az egyházkerületi pénztári hivataltól, mint 1916-ik évi segélyt kaptam:

1. Régi államsegélyt	---	1.214 K 22 f.
2. Új államsegélyt	---	2.477 „ 26 „
3. Báró Baldácsy-alapból segélyt	---	809 „ 52 „
4. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapból	---	200 „ — „
5. Hollandi pénztárból	---	120 „ — „
Összesen	---	<u>4.821 K — f.</u>

IV.

Közvetlenül a Főt. Püspök úr útján lelkészi javadalom emelésére szolgáló állandó domesztikai segélyt a következő lelkész urak kapták meg:

1. Szondy István m.-izségi lelkész	---	70 K
2. Szombathy Antal kolbásai lelkész	---	140 „
3. Özv. Kiss Tamásné málcai ref. lelkészné és Király Péter málcai lelkész	---	70 „
4. Sallay Béla szöllöskei lelkész	---	140 „
5. Bornemisza Istvánné ladamóci lelkésznének	---	70 „
Összesen	---	<u>490 K</u>

V.

A homonnai ref. egyháznak hadikár címén 254/1913. számú konventi határozat alapján 2500 kor. egyszersmindenkori segély szavaztatott meg. Amely összeget a Főt. és Mélt. Püspök úr útján meg is kapta.

A fentebb elősorolt és kezemhez befolyt pénzeket az illetőknek annak idején pontosan elküldöttem.

Az egyházmegyei segélyekről a segélyosztó-bizottság jegyzőkönyvében van részletes számadás, mely jegyzőkönyv a tárgyalás folyamán külön mutatattik be. Az egyházmegyei segélyeket az illetőknek a pénztárnok úr küldötte el. Ugyancsak ő küldötte el a megállapított tiszteletdíjakat s egyéb köteles járulékokat is.

V.

Az 1916-ik évre szóló s immár 11-ik: 290 korona lelkészikönyvtár-járulék egyházkerületi pénztárnak befizettetett.

VI.

Elpusztult kárpáti falvakra következő adomány érkezett hozzám:

1. Kistráskáról iskolás gyermekek adománya	10 K — f.
2. Bánócról adomány	— „ 78 „
3. Csarnahóról	8 „ 03 „
4. Nagybárihól	5 „ 06 „
5. Magyarizsépről	8 „ 40 „
Összesen	<u>32 K 27 f.</u>

Mindezen összegek a háborúban teldült tűzhelyeket újra felépítő országos bizottságnak Budapest 1916. május 19-én, 20-án és június hó 9-én elküldettek.

VII.

Elpusztult lengyel egyházaknak:

I. A legényei egyház 2 koronát küldött be hozzám, amely összeg a postaportó levonásával f. évi január hó 5-én a Főt. Püspök úrnak elküldetett.

II. Ugyanily címen az abarai ref. egyház is küldött hozzám 6 koronát, s ezt április hó 9-én küldtem el a Püspök úrnak, minthogy azonban ez összeg későn érkezett, azt a Püspök úr visszaküldte nekem, én pedig ápr. hó 15-én az abarai ref. egyház gondnokának küldtem el ez összeget!

VIII. Az egyházmegye múltévi őszi határozata szerint erdélyi menekültekre a következő összegek érkeztek hozzá:

I.

1. Zempléni ref. egyházból	---	27	K
2. Deregyői	„	135	„
3. Homonnai	„	18	„
4. Gercselyi	„	31	„
5. Legenyei	„	31	„
6. Gálszécsi	„	8	„ 88 f.
7. Kolbásai	„	41	„ 30 „
8. Magyarizsépi	„	22	„
9. Csarnahói	„	134	„ 20 f.
Összesen	---	448	K 38 f.

Ezen összeg a m. kir. postatakarékpénztárnak 1916. évi nov. hó 11-ről kelt 14-ik számú számlakivonata szerint ref. püspöki hivatalnak Kolozsvár, elküldetett.

II.

10. Hardicsai ref. egyházból	---	196	K
11. Magyarsasi	„	25	„
12. Szürnyegi	„	56	„ 50 f.
13. Málcai	„	6	„
14. Lasztóci	„	16	„ 80 f.
Összesen	---	300	K 30 f.

Ezen összeg a m. kir. postatakarékpénztárnak 1916. évi nov. hó 21-ről kelt 17-ik számlakivonata szerint ref. püspöki hivatalnak Kolozsvár elküldetett.

III.

15. Abarai ref. egyház	---	112	K 70 f.
16. Nagyráskai	„	24	„ 60 „
17. Kisbárii	„	6	„ 40 „
18. Nagybárii	„	7	„
Összesen	---	150	K 70 f.

Ezen összeg 1916. évi dec. hó 4-ről kelt 19-ik számlakivonat szerint elküldetett ref. püspöki hivatalnak Kolozsvár.

IV.

19. Bodzásujlaki ref. egyházból	116 K 80 f.
20. Ladamóci ref. egyházból	42 „ 80 „
Összesen	<u>159 K 60 f.</u>

V.

21. Nagytoronynai ref. egyházból	8 K 12 f.
22. Kistoronynai „ „	2 „
23. Nagytoronynai „ lelkész	5 „
Összesen	<u>15 K 12 f.</u>

A IV. római szám alatt kimutatott összeg a m. kir. postatakarékpénztárnak 1916. dec. hó 9-ről kelt 21-ik számlakivonata szerint, az V. római szám alatt kimutatott összeg pedig a m. kir. postatakarékpénztárnak 1916. dec. hó 27-ről kelt 22-ik számlakivonata szerint elküldetett a ref. püspöki hivatalnak Kolozsvárra.

VI.

24. a bánóci ref. egyházból ---	28 K
25. a vásárhelyi ref. egyházból	15 K

Ezen itt megjelölt összegek postautalványon küldetek el az illetékes helyre.

Fenti kimutatás szerint tehát összesen 1116 K 10 f. küldetett el az esperesi hivatal útján az erdélyi menekülteknek.

VII.

Továbbá ref. püspöki hivatalnak Miskolc 1916. évi január hó 29-ről kelt m. k. postatakarékpénztári és 26-ik számú számlakivonat szerint a mezőlaborci ref. templomra elküldtem.

1. A garanyi ref. egyház részéről	10 K
2. A bodzásujlaki ref. egyház részéről	10 K
3. Helmeczy Antal b.-ujlaki lelk. rész.	10 K
Összesen	<u>30 K</u>

VIII.

Ugyancsak tiszáninneri ref. püspöki hivatalnak próba-

énekeskönyv áraban felsőzempléni ref. egyházainkból 77 K 50 fillért küldöttem el.

IX.

Végül jelentem, hogy Tamók Mihályné abarai lakosnak Vajnay József abarai ref. tanító elleni panasza vizsgálata az esperesi hivatalnál letett száz koronát, miután az eljárás beszünttetett, a m. kir. postatakarékpénztárnak 1916. évi dec. hó 8-ról kelt 7-ik számlakivonata szerint az illetőnek visszaküldöttem.

X.

Továbbá jelentem, hogy az 1913-ik évi XVI. t.-c. értelmében következő egyházmegyénbeli tanítók nyertek fizetésfelemelő államsegélyt.

1. Varga József imregi ref. tanító fizetésének 2.200 koronára való kiegészítéséül évi 706 koronát.

2. Loykó Irma magyarizsépi ref. tanítónő évi fizetésének 1200 koronára való kiegészítéséül 866 koronát.

3. 1916. évi január hó 1-től—1916. évi október hó végéig terjedő időre az egyházmegyebeli összes ref. tanítók és tanítónők 400 korona háborussegélyt kaptak, s majdan 1916. évi november hó 1-től kezdődő tíz hónapra 608 korona háborus segélyt nyertek.

XI.

Országos református közalap, országos református lelkeszi nyugdíj- és özvegy-árva-gyámintézet járulékáról külön jegyzőkönyvben van jelentés s miként a betérjesztett jegyzőkönyvekben, úgy itt is azt jelentem, hogy ezen járulékokból egy fillér hátralék sem maradt.

XII.

Ezen pont alatt jelentem: hogy a templomi jelek, a felsőbb hatósági rendelkezéseknek megfelelőleg a meghatározott napokon és célokra kellő felhívás mellett kitétettek s a begyűlt adományok a megfelelő célra és pedig többek közt Virágvasárnapon az országos ref. lelkeszi

nyugdíjintézetre; Pünköszt utáni szent-háromság vasárnapon a Gusztáv Adolf-egylet céljára s a reformáció emlék-ünnepén pedig az országos ref. közalapra begyűlt adományok az egyházmegyei pénztárnok úr és az egyházak által kellő időben a megfelelő helyre elküldettek és elszámoltattak.

VI. Ünnepeley.

Jelentem, hogy 1916. évi augusztus hó 6-án Király Péter málcai ref. lelkész hivatalába ünnepeleyesen beiktatott s a beiktatást Hutka József esperes és Nyomárkay Aurél kácsándi földbirtokos s málcai ref. egyházi főgondnok, mint egyházmegyei kiküldöttek teljesítették.

VII. Hivatalváltozás.

Mint az előbb bejelentett ünnepeley megtartásából is kitétszik: Király Péter málcai lelkész augusztus hó 6-án foglalta el állását s Dobos Sándor volt málcai segédlelkész pedig ezen időtől kezdve Ladamócra rendeltetett segédlelkésznek s itt működött az özvegy kegyeleti éve megszűntéig egész f. évi ápr. hó 24-ig. Ugyancsak az özvegy kegyeleti éve megszűntéig, vagyis hasonlólag f. évi április 24-ig működött Alsómihályban 1916. év október hó 8 tól Kriston Elek segédlelkész.

Dobos Sándor Nagycigándra megy segédlelkésznek Kriston Elek pedig *Erdőhorvátiba*.

Jencsik János, 1917-ik év január hó 1-től Lasztomérban, mint állandó káplántartó helyen működik mint segédlelkész.

Jelentem továbbá, hogy Györy Kálmán legényei lelkész egyéni körülményei alakulása folytán f. évi május hó 1-től ezen egyházban viselt rendes lelkészi állásáról lemondott és a tornai ref. egyházmegyébe, Bódvalenkére megy segédlelkésznek.

Sallai István kishárai lelkész pedig, a cs. és kir. katonai parancsnokság által, Kecskemétre táborig lelkésszé rendeltetvén be; ez évi március hó 28-tól a nagy- és kishárai egyházban a templomi szolgálatokat a nagyhárai

előkönyörgő-tanítóval Berecz Antal csarnahói kinevezett adminisztrátor lelkész teljesíti.

Ellenben Máthé Miklós kisazari lelkész salzburgi tábori lelkészi állásától mint egyházában nélkülözhetetlen felmentetvén: folyó évi március hó elejétől lelkészi szolgálatát teljesíti.

Rozgonyi Béla kisazari ref. tanító állásáról múlt évi augusztus hó végén lemondott, s onnan ugyanazon év szeptember hó 1-én Sárosmezőre távozott el.

VIII. Intézkedések.

A háborúnak hatása az egyházi közélet terén, így az egyházi közigazgatás körében is mutatkozott. Az egyházi közigazgatást biztosító rendes esperesi munkakörön kívül, több felhívás, bűzdítés intéztetett egyházainkhoz a háborúval kapcsolatos ügyekben.

Múlt évi tavaszi egyházmegyei gyűlésünk óta esperesi hivatalom iktató száma 954. S postakönyvem igazolása szerint elküldtem 1451 közönséges és 94 ajánlott levelet s csomagot együtt.

Egyházmegyei Gondnok úr Ő Nagyságával foganatósítottuk a ladamóci és alsóminihályi lelkészválasztásokat s mindkét lelkészválasztás felebbezés nélkül lett jogerőssé.

Továbbá megköszöntem a „Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézetnek“ úgynevezett nyugdíjbiztosítási ajánlat-tervezetét. Felhívást intéztem lelkésztársaimhoz s az egyházakhoz a negyedik és ötödik hadikölcsönre való jegyzések tárgyában.

A vall.- és közokt. miniszter úrnak 5323/1916. számú elnöki felhívása szerint a hadsereg részére szükséges szeder cserjelevelek gyűjtése iránt körlevelet küldtem széjjel.

Majd ugyancsak a vallás- és közokt. miniszter úrnak 80401/1915. számú körrendeletét közöttem mely az elemi népiskolai VI-ik osztályú leánytanulók és az ismétlőiskolások három évfolyamát végzett tanulók végbizonyítványa és törzskönyv vezetése tekintetében intézkedik.

Hasonlag a vall.- és közokt. miniszter úrnak 63631/1916. számú intézvénye szerint az 1866—1897-ig és 1892—

1898-ig született s pótszemléken alkalmasoknak talált tanítók felmentésének módja iránt küldtem körlevelet.

Meg nem szüntem sürgetni az 50 filléres beiratási díjak befizetését és a népiskolai könyvtárak beszerzését!

A Föt. és Mélt. Püspök úrnak 1916. évi szept. hó 5-én kelt intézménye szerint, a háborús helyzet s főképp az erdélyi betörés folytán, az egyházi kincsek, műtárgyak, egyházi és alapítványi tőkék, okmányok, anyakönyvek megfelelő biztonságba való helyezése iránt intézkedtem.

Ugyancsak megköröztem a harangoknak hadicélra való átadását s az átadásból begyűlt pénznek mint harang-alapnak gyümölcsöztetését.

Megköröztem, hogy a tanító hadbavonulása folytán szünetelő iskolákban, már az iskolai év elején biztosítassék a tanítás.

A vall.- és közokt. miniszter úrnak f. évi március hó 8 án 121.961/1917. számú rendelete folytán a vármegyei kir. tanfelügyelőségnek értesítést küldtem a szünetelő vagy meggyengült iskolák állapotáról s ugyancsak a vallás- és közokt. miniszter úrnak 53402/1917. számú rendelete szerint a madarak és fák napjának május hó valamelyik napján való megtartása s az ünnepélyről junius hó végéig a kir. tanfelügyelőséghez teendő jelentés tárgyában körlevelet intéztem az iskolákhoz.

Végül Virágvasárnapon az orsz. ref. lelkészi nyugdíj-intézet, nagypénteken a nagypénteki ref. társaság, Püsköd utáni első vasárnapon a Gusztáv Adolf egylet, reformáció emlékünnepén a ref. emlékünnepi perselypénzre való gyűjtés, s továbbá rokkant-, sebesült-, vak-, tüdőbeteg katonák s a katonák részére való olvasmányok, s elesett hős katonák árvái-özvegyei részére való adakozás, gazdasági munkában való részvétel és segédkezésre buzdítólag hatottam s hívtam fel híveinket! S úgy tudom, hogy e tekintetben való felhívásom sem volt pusztában kiáltó szó!

Ime Nagytiszteletű Egyházmegyei közgyűlés! Ezekben igyekeztem Isten segedelmével s a Ntű egyházmegyei közgyűlés támogatásával a múlt évben esperesi kötelességemnek eleget tenni, s ha ez által csak kevéssé sikerült is megközelítenem a célt, s csak némi tekintetben is meg-erősítenünk Isten országát, úgy máris nem volt az én s mindnyájunk munkássága hiábavaló!

Isten áldása legyen a Nagytiszteletű Egyházmegyei közgyűlésen, s a mi további munkánkon.

Én pedig magamat a Ntű Egyházmegyének további nagybecsű jóindulatába ajánlva, vagyok Bánócon 1917-ik év április hó 21.

Alázatos szolgáljuk:

Hutka József

esperes.

5. Esperes évi jelentése kapcsán megemlékezik I. Ferencz József királyunk elhunytáról, s indítványozza hogy eme nagy királyunk emlékezetét foglaljuk jegyzőkönyvünkbe.

Egyházmegyénk I. Ferencz József királyunkat azon magyar királyok közé számlálja, akik nemcsak koronájuk de elméjük és szívéjük fényével is tündökölnék nemzetünk történetében. A haza nagy érdekeinek ápolása mellett egész uralkodása alatt hű védelmezője és pártfogyója volt ref. anyaszentegyházunknak is; mert bár mély hittel csüngött saját egyházán, ref. anyaszentegyházunkat a haza és trón egyik erős támaszának tanulta megismerni. A jó és bölcs király emlékét anyaszentegyházunk is mindéig meg fogja őrizni.

6. U. e. esperesi jelentés lelkes szavakkal hódol IV. Károly megkoronázott magyar királyunknak s felséges nejének s az egész uralkodói háznak.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szívből fakadó hódoló szavakat magáénak tekinti, midőn a trón zsámolya elé borúl, kéri Isten ő szent felségét, áldja meg az új uralkodó királyt testi és lelki áldásaival, hogy lelkének fénye besugározza az egész hazát sőt annak határain túl is ragyogjon s áldja meg felséges nejével, az egész dicsőségesen uralkodó királyi házzal együtt. Uralkodása, mely vérzivatar között kezdődik, legyen egyuttal belépés a békesség

országába, hogy nép és király kölcsönös egyetértéssel munkálják a haza javát. Fény nevére, áldás életére.

7. U. e. esperesi jelentés megemlékezik Matolay Etele, Zemplénmegyének hosszú 'izedeken keresztül volt alispánja haláláról.

A Matolay Etele halála alkalmából Zemplénvármegye társadalmát ért gyászban egyházmegyénk is osztozik, mert habár Matolay Etele nem is tartozott ref. egyházunkhoz, de a kiválóan erényes emberek elveszte közös fájdalom forrása lévén: amidőn a távozása feletti veszteséget egyházmegyénk is átérzi, egyuttal a nagyműveltségű, liberális érzületű és puritán lelkű férfiú emlékezetét jegyzőkönyve lapjain ezennel megörökíti.

8. U. e. esperesi jelentés megemlékezik Isépy Géza és Cseley Alajos elhunytáról, mindketten hosszú ideig voltak főgondnokai a magyarizségi, illetőleg a cseleji egyháznak.

Egyházmegyénk közgyűlése Isépy Géza és Cseley Lajos főgondnokok elhunytát fájdalomosan veszi tudomásul. Mindketten sok tizeden keresztül buzgó munkásai voltak egyházunknak s védelmezői evangyéliomi ref. vallásunknak. Emléköket hálásan örökítjük meg jegyzőkönyvünkben, veszteségünket a gyászoló család előtt tolmácsolván.

9. U. e. esperesi jelentés megemlékezik arról az örvendetes eseményről, hogy Zemplénvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi március hó 28-án tartott rendes közgyűlésében egyhangú határozattal 100.000 koronát szavazott meg a sárospataki ref. főiskola céljaira s egyuttal fölírt a kormányhoz, a sárospataki főiskola jogakadémiájának fakúltási joggal való felruházása tárgyában.

Indítványozza, hogy e határozat létrejötte körül a legelső és legnagyobb érdemet szerzett Szinyei-Merse István fő-

ispán úr ő excellenciájának, s a többi ezen ügyben nagy buzgósággal fáradozott vezérembereknek, u. m. Dókus Gyula alispán úr és Dókus Ernő és Meczner Béla törvényhatósági bizottsági tagurak, ő méltóságaiknak s e határozat létrejöttén fáradozó többi bizottsági taguraknak is szavazzon egyházmegyénk jegyzőkönvi köszönetet.

Egyházmegyénk közgyűlése az esperes indítványát bensőséges örömmel magáévá teszi, Szinyei Merse főispán úr ő excellenciájának, aki a sárospataki főiskola felsegítésének ügyében a vezérszerepet vitte, s e kérdés diadalra emelésében annyi fáradozást tanúsított, s oly fenkölt és nemes gondolkodásának és érzületének adta tanúbizonyságát, hálás szívből fakadt mély köszönetét nyilvánítja; nemkülönben mély köszönettel adózik Dókus Gyula alispán és Dókus Ernő, s Meczner Béla bizottsági tag urak ő méltóságaiknak, kik a kérdés diadalra emeléséhez szintén jelentékeny szerepet folytattak, s a többi bizottsági tag uraknak, kik e határozat érvényrejutásánál oly önzetlenül fáradoztak.

10. Péter Mihály egyházmegyei főjegyző, a lelkészegyesület megbizásából a következő indítványt terjeszti egyházmegyénk elé, mondja ki egyházmegyei közgyűlésünk a következőket:

„Tekintettel arra a körülményre, hogy tiszáninneri ref. egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlése 6-ik sz. határozatában kimondotta azt, hogy az egyházkerület területén lévő anya-, társ- és leányegyházak híveit. a sárospataki főiskolára fejlesztése és szolgálatába a hívekre kivetendő 1—1 koronás egyszersmindenkori adó által bevonja: e határozat effectuálása végett f.-zempléni egyházmegyénk utasítja a kebelében levő anya-, társ- és leányegyházközségeket, hogy az E. T.-ben a rendkívüli egyházi adó kivetésére előírt formaságok megtartásával a sárospataki főiskola fejlesztésére a lélekszám szerinti rendkívüli egyszersmindenkori

egyházi adót vesse ki; a kivetett összeget pótköltségvetésükbe vegyék fel. A kivetést oly időben eszközöljék, hogy a kivetés és pótköltségvetés még a jelen év őszen tartandó egyházmegyei közgyűlés elé terjeszthető és megerősíthető s a kivetett összegnek behajtása még az év folyamán, beszolgáltatása a főiskola pénztári hivatalába legkésőbb dec. 31-ig eszközölhető legyen. A lélekszámra nézve a tegutóbbi népszámlálási adatok az irányadók, melyek alapján történik a közalapi fejenkénti 8 filléres járulék kivetése. Az egyházak által e célra megajánlott adományokról szóló határozatok is felterjesztendőek megerősítés végett őszi egyházmegyei közgyűlésünk elé. A lelkeszek ezt az egész ügyet a cél nagyfontosságának különös kiemelésével terjesszék az egyházak presbyteriumai elé. Egyházmegyénk elvárja a presbyteriumoktól, hogy áthatva református mivoltuk nagy tudatától, a sárospataki ref. főiskola megmentésének ezt a módját lelkesen igyekezzenek felkarolni, a tisztánnenni egyházkerület eme határozatát kész szívvel segítik diadalra emelni. De ha mégis — a mit egyházmegyénk nem remél — akadna olyan egyházközség, a mely eme nemes cél kivetését akadályozni akarná, miről a gyülekezet lelkésze tegyen az esperesnek jelentést, — az esperes felhivatik, hogy az ilyen gyülekezetbe küldöttséget küldjön ki, melynek feladata leendő az egyház presbyteriumának költségére ezen egyszersmindenkori adót kivetni s ennek alapján a pótköltségvetést elkészíteni. Ezen határozat sürgős megközörszésére az esperes felhivatik. *“ Az egyházak a fenti alapon a következő összeget tartoznak kivetni: ”*

Sorszám	Az egyház neve	Az egyház beosztása, illetőleg jogviszonya	Lélek száma
1	Abara	anyaegyház	659
2	Mészpest	fiókegyház	10
3	Alsómihályi	anyaegyház	236
4	Kiskázmér	fiókegyház	37
5	Bánócz	anyaegyház	193
6	Berettő	társegyház	220
7	Lazony	„	195
8	Gatály	„	18
9	Lask	„	21
10	Vásárhely	leányegyház	468
11	Morva	„	109
12	Bodzásujlak	anyaegyház	145
13	Garany	leányegyház	384

14	Csarnahó	anyaegyház	400
15	Deregyňő	"	562
16	Butka	fiókegyház	4
17	Szalók	leányegyház	91
18	Gálszécs	anyaegyház	121
19	Kohány	fiókegyház	48
20	Gerenda	"	23
21	Gercsely	anyaegyház	79
22	Kiszte	leányegyház	76
23	Gercsely	szórványai	61
24	Hardicsa	anyaegyház	603
25	Töketerebes	fiókegyház	161
26	Homonna	missz. a. - egyh.	136
27	Homonna fiókegyházai és szórványai		444
28	Kazsó	anyaegyház	62
29	Barancs	fiókegyház	30
30	Kisazar	anyaegyház	18
31	Nagyazar	társegyház	110
32	Kisbári	anyaegyház	105
33	Nagybári	leányegyház	338
34	Kisráska	anyaegyház	182
35	Hegy	társegyház	133
36	Kolbása	anyaegyház	164
37	Kolbása	szórványai	52
38	Ladamócz	anyaegyház	415
39	Lasztócz	"	158
40	Nagykázmér	fiókegyház	37
41	Lasztómér	anyaegyház	416
42	Nagymihály	fiókegyház	252
43	Rebrén	"	94
44	Lasztómér	szórványai	128
45	Legenye	anyaegyház	165
46	Csörgő	fiókegyház	38
47	Magyarizsép	anyaegyház	116
48	Cselej	társegyház	37
49	Egres	"	76
50	Magyarizsép	szórványai	63
51	Magyarsas	anyaegyház	105
52	Imreg	leányegyház	219
53	Szürnyeg	"	332

54	Magyarsas	szórványai	116
55	Málcza	anyaegyház	214
56	Márk	társegyház	50
57	Kácsánd	"	52
58	Málcza fiegyh. : Dobróka	fiókegyház	12
59	Falkus	"	31
60	Petrik	"	08
61	Miglész	anyaegyház	110
62	Vécse	társegyház	133
63	Nagytoronya	anyaegyház	195
64	Kistoronya	leányegyház	291
65	Sátoraljaújhely	anyaegyház	2878
66	Hosszúláz	fiókegyház	46
67	Szóllóske	anyaegyház	165
68	Bodrogszerdahely	leányegyház	395
69	Borsi	társegyház	122
70	Bodrogszög	fiókegyház	73
71	Tusa	anyaegyház	342
72	Hór	társegyház	188
73	Tusaújfalu	"	128
74	Tusa fiókegyházai	"	92
75	Zemplén	anyaegyház	288
76	Pálfölde	fiókegyház	58
77	Bodrogszentmária	"	51
78	Zemplén szórványai	—	57

Egyházmegyei közgyűlésünk az indítványt egyhangúlag elfogadja s határozati erőre emeli.

11. Mult évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 10. sz. határozatával egyházmegyénket is felhívta, hogy a missziói egyházaknak vallásos iratokkal való ellátására, az ügy fontosságát tekintve, bizonyos összeget szavazzon meg, s erről a jelen évi egyházkerületi közgyűlésre tegyen jelentést.

Esperes jelenti, hogy az egyházmegyei segélyosztó-bizottság e célra a hollandi szükösi-tárból 50 koronát szavazott meg, mely összeg annak idején a püspöki hivatalnak el is küldetett.

Tudomásul szolgál s a jelentés a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

12. Mult évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 22 sz. határozata szerint a nagygeresdi egyesség megszűnése folytán netalán teendő intézkedések tárgyában már csak a homonnai egyházból nem érkezett be jelentés.

E tárgyra vonatkozólag a mult évről beadott missziói jelentésében a h. lelkész a következőket jelenti: „A nagygeresdi egyesség felbontása után, — jöllehet ez eddig Homonnán válásra nem vezetett, — csak a reformátusok tekinthetők köteles adófizetőknek, míg az ág. evangélikusok nem, legfeljebb önként adakozóknak. Ennélfogva, — folytatja tovább — a Konvent elvi határozata provocalandó, hogy a lutheránusokkal egyesülési viszonyban lévő egyházak adósegélyét az ezek által eddig fizetett adóösszegig felemeli.

Egy másik újabb jelentésében azt mondja a h. lelkész, hogy az evangélikusok minden kötelességüket a legnagyobb készséggel teljesítik, az egyházban de különösen az iskolákban levő harmóniát megzavarni „leketlenség“ volna.“

Egyházmegyénk az egyetemes Konvent illetőleg a tiszánineni egyházkerület utasításai folytán hívta fel a homonnai egyházat arra, hogy miután az ág. ev. egyetemes egyház a nagygeresdi egyességet felbontotta, az ennek folytán előállható teendőkről tegyen jelentést a homonnai egyház. Minthogy pedig ez a körülmény az ág. ev. egyház részéről semminemű változást nem okozott, egyházmegyénk a jelentést megnyugvással veszi tudomásul.

13. Mult évi őszi egyh.-ker. közgyűlés 52 és 55 sz. jkvi határozatának értelmében közgyűlésünk a következőket rendeli el.

1. Szigorúan utasítja az egyházakat, hogy ahol csak elháríthatatlan akadályokba nem ütköznek, népiskoláikat VI. osztályúvá fejlesszék, annyival inkább, mert szóban levő egyh.-ker. határozat értelmében azon iskolaszék elnökei ellen,

akikről kiderül, hogy e tekintetben őket mulasztás terheli fegyelmi eljárás fog uegíndíttatni.

2. Ahol a VI. osztály felállításának akadálya a növendékek tetemes mulasztása, erről a körülményről az iskolalátogatók jelentést tegyenek, amely jelentések az egyházmegye útján az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztendők. E határozatra a tanügyi bizottság elnökének figyelme különösebben is felhívatik az abban foglaltak szerint való eljárásra nézve.

3. Utasítja közgyűlés a kebelbeli egyházak előljáróit, hogy a népiskolával kapcsolatos humanitárius intézményeket igyekezzenek saját körükben társadalmi úton létesíteni.

4. Utasíttatnak az iskolalátogatók, hogy látogatásaik alkalmával a hadbavonult tanítók névsorát állítsák össze, megjelölve, hogy ki a fogoly, ki halt hősi halált és ki lett rokkant?

5. Azok az egyházak, amelyeknek iskolai tantermei a tankötelesek összes létszámát befogadni nem képesek, megfelelő tantermek felállításáról gondoskodjanak.

6. Amely iskolában sem ifjúsági, sem tanítói szakkönyvtár nincs még beszerezve, azoknak előljárósága fegyelmi büntetés terhe alatt hivatik fel, hogy e könyvtárak valamelyik típusát haladéktalanul beszerezzék, s ennek megtörténtéről őszi közgyűlésünknek jelentést tegyenek.

7. A nem felekezetünkhöz tartozó népiskolákban tanító hitoktatók utasíttatnak, hogy az egyházkerület által elfogadott tanterv és könyvekből tanítsanak és az ott kijelölt tananyagot hajtsák keresztül.

8. Egyházmegyei közgyűlés azoknak a lelkészeknek, kik a hadba vonult tanítókat iskolájukban helyettesítették, hazafias buzgóságukért és áldozatkészségükért hálás elismerését és köszönetét fejezi ki.

14. Mult évi őszi egyh.-ker. közgyűlés 53/a és 53/b sz. jegyzőkönyvi határozatai szerint

közgyűlésünk felhívja a tanügyi bizottsági elnököt, miszerint az egyházkerület által az egyházmegyék rendelkezésére bocsátott új űrlapokon állítsa össze már a f. évben az iskolalátogatók által az egyes iskolákra vonatkozó statisztikai adatokat, amely adatokat aztán az egyh.-ker. tanügyi biz. elnök útján dec. 1-re az Egyetemes Konvent irodájába terjessze be.

15. Olvastatott és tárgyalatott az egyetemes adóalapról szóló szabályrendelet tervezet felülbírlata végett kiküldött bizottság jegyzőkönyve, a mint következők:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Sátoraljaújhelyben 1917 év január hó 27-én az Egyetemes Konvent által alkotott egyetemes adóalapról szóló szabályrendelet felülbírlata tárgyában.

Jelen voltak: Hutka József esperes és Dókus László egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Dókus Gyula, Bernáth Aladár és Péter Mihály bizottsági tagok, az utóbbi úgy is, mint előadó és jegyzőkönyvvezető.

1. Elnöklő esperes előadja, hogy az Egyetemes Konvent az egyetemes adóalapról egy szabályrendeletet készített, s azt a múlt évi ülése 160 sz. jkvi. pontjával egyházkerületünknek megküldötte. Egyházkerületünk pedig a munkálatot múlt évi őszi közgyűlés 72 sz. jkvi. pontjával az egyházmegyénkhez tette át azzal a felhívással, hogy az esperesek egyházmegyei bizottság által tárgyalassák e munkálatot, mely bizottságnak a munkálata, illetőleg véleményes javaslata Főtiszt. püspök urnak az espersi hivatalhoz intézett 2657—1916 sz. felhívása szerint f. hó 31 ig beterjesztendő a püspöki hivatalhoz. Gondnok társával egyetértőleg megalakítván a bizottságot, azt a jelen napra azért hívta össze, hogy e felhívásnak eleget tehesen. Midőn a bizottság tagjait szívélyesen üdvözli, felkéri Péter Mihály egyházmegyei főjegyzőt, mint a bizottság előadóját, hogy eme szabályrendeletéről alkotott véleményes javaslatát adja elő.

2. Péter Mihály előadó e szabályrendeletre vonatkozólag a következő véleményes javaslatát terjeszti bizottság elé.

E szabályrendelet nem egyéb, mint rendszerbe foglalása azoknak az eljárásoknak, amelyeket az adócsökkentési segélyek megállapítása körül az egyházmegyéknek és az Egyetemes Konventnek kiküldöttei bizonyos időnként megjelenő konventi utasítások alapján már 10 év óta követnek

Mint ilyen, feladatának minden tekintetben meg fog felelni. A szétszórt utasítások és szabályok helyett egy egységes, könnyen áttekinthető mű fog mind a kiküldötteknek, mind az egyházak vezetőinek kezeibe kerülni, amelynek alapján az ügy minden stádiumában és részleteire nézve kellő utbaigazítást nyerhetnek, amit még jobban megkönnyít a részekre és fejezetekre osztás. Általában véve tehát a szabályrendelet elfogadható.

Most lássuk a munkálatot részletesen:

Az I. rész, mint amely a szervezeti és eljárási szabályokat s részint az E. T., részint az eddig követett és jónak bizonyult eljárások alapján foglalja egybe, mind az I—VI fejezetében szórúlszóra elfogadható, minden megjegyzés módosítás nélkül.

A II. r. I. fejezete (Általános határozatok) egészen helyt álló, a 44-ik § azonban módosításra szorulna. E § azt mondja, hogy úgy a személyi járandóságok, mint a dologi szükségletek s a fedezetül szolgáló jövedelmek kiszámításánál alapul az 1910—14 évi számadások veendőik tekintve, hogy az 1915—17 évek normális éveknél nem tekintendők.

Az igaz hogy e háborús évek nem tekinthetők normálisnak, az árakat illetőleg azonban, mi azt hisszük, hogy a háborút követő években sem fog egyhamar előállni az 1910—14 évek normája. Ezért ezek az évek jó ideig nem tekinthetők zsinórmértéknek. Azért, hogy az egyházak zavarba ne jöjjenek, szükségesnek tartanánk, hogy e tekintetben alapul a háború után következő 2 év vétessék, midőn a viszonyok már helyreállanak, de előreláthatólag a régi olcsó viszonyok többé már elő nem jönnek.

A II. fejezet (A) Szükséglet, I. Személyi járandóságok, a (Lelkeszi javadalom), valamint a III. fejezet (b. Tanítói javadalom) és a IV. fejezet (c. önálló kántor javadalma) teljes egészükben megállhatnak.

Az V. fejezet (d. Egyéb alkalmazottak) azonban módosításra szorul

E fejezet arról szól, hogy gondnok, egyházi jegyző, egyházi harangozó, iskolaszolga fizetése, vagy tiszteletdíjába csak az az

összeg állítandó be, melyet az egyház az 1913 év előtt tényleg fizetett is.

E fejezet azonban egzházaink fejlődését megakadályozná, mert általános tapasztalat, hogy az alkalmazottaknak, illetőleg tisztviselőknek a helyzete szanálásra szorúl. Ők többé sem ingyen, mint a legtöbb gondnok, sem oly csekély díjazásért, mint a legtöbb szolgálják egyházainkat. Az egyházak nem okai, hogy ezeknek díjazására eddig semmit, vagy igen csekély összeget állítottak be költségvetéseikbe, hanem az ok az egyházak anyagi helyzetében keresendő. Ha azonban még most sem volna módunk helyzetükön segíteni, annak csak az egyház vallaná kárát. E fejezet azért úgy módosítandó, hogy pénzkezelő gondnok tiszteletdíjául évi 40 kor. állítandó be a legkisebb egyházban is, a jegyzőéül 50 kor., harangozóéül 120 kor. az eddigi díjazáson felül. Az iskolaszolga tiszteletdíja 120 koronára emelendő fel, illetőleg az eddig fizetett összeg és a 120 korona közötti különbözet is felveendő.

A VI-ik fejezeten (II. dologi szükségletek. a.) adók, közterhek) a következő változás volna szükséges:

A 77 § akép volna módosítandó, hogy a Protestáns Irodalmi Társaság díja még akkor is felveendő, ha eddig az egyház nem is volt tagja a társaságnak, mert rendesen szegénysége miatt nem lehetett, már pedig jól felfogott célja a ref. egyháznak, hogy a Protestáns Irodalmi Társaság felvirágozzék. A 80-ik § arról szól, hogy a 71—72 sorszámok alatt felveendők azon összegek, melyeket az egyházak az utóbbi három év alatt fizettek, vagy amelyeknek viselésére őket az egyházi felsőbb hatóságok elkötelezték. Ez utóbbi mondatot különösen helyeseljük, s felhívandónak tartjuk a tisztáninneri egyházkerületet, hegy egyházi költségvetésénél tartsa szem előtt egyházkerületünknek ama határozatait, melyek által a miskolci felsőbb leányiskola és a sárospataki főiskola fejlesztését tartva szem előtt, bizonyos összeget az egyházak terhéül megállapított; az előbbinél a supplikationális váltságnak megfelelő összeget, az utóbbinál lélekszám szerint az 1—1 koronát.

A VII-ik fejezetben (b. Épületek fentartása) irreális az 1910—14 évek alapul vétele. Egy-egy főépületre legalább is 200—200 korona veendő fel.

A VIII. fejezet (c. Iskola dologi kiadásai) is módosítandó, a fűtőanyag nem az 1910—14 évi számadások szerint veendő fel, hanem a ténylegesen igazolt szükségletek szerint.

A IX-ik fejezet (d. Fuvarok és napidíjak) egészen maradhat.

A X-ik fejezet (é. vegyes szükségletek). 94 §-a aképen volna kiigazítandó, hogy irodai átalányul minden egyházban felveendő egy bizonyos összeg 20—50 koronáig a gyülekezet népessége szerint. Méltányos kivánság ez a lelkészekkel szemben, akik minden más hivatalfőnökkel szemben az egyházak szegénysége miatt sajátjukból kénytelenek szükségletüket fedezni.

A XI, XII, XIII, XIV, XV fejezetek egészen megmaradhatnak.

Ezzel kapcsolatban azonban szükséges volna, hogy egyházkerületünk felhfvná az Egyetemes Konventet arra nézve, hogy tenne sürgős lépéseket a minisztériumnál az iránt, hogy a lelkészek törzsfizetése 2400 koronára emeltessék fel mennél előbb, mert az adócsökkentéssel kitűzött célt csak úgy fogjuk elérni, ha a lelkészek jobb ellátásáról gondoskodva lesz mentől hamarább, mert az egyházak tagjain nincs segítve akkor, midőn egy oldalról leveszik ugyan vállaikról a terhet, de más oldalról kénytelenek magukra venni az által, hogy lelkészüknek a folyó árak szerinti összegeket fizetvén, azoknak tisztességes megélhetése végett kénytelenek magas pótdót vetni ki magukra.

Egyházmegyénk bizottsága a felhozott észrevételeket mindenben egyhangúlag magáévá teszi, azokat egész terjedelmükben az egyházmegyére felterjeszti.

Hutka József s. k.
esperes, egyházi elnök

Péter Mihály s. k.
előadó és jegyző

Egyházmegyei közgyűlés a jegyzőkönyvet elismerő helyesléssel tudomásul veszi, s azt teljes egészében saját jegyzőkönyvébe foglal-tatja, birálati észrevételeihez mindenben hozzájárul; a bizottságnak pedig tevékenységeért, lelkiismeretes és alapos munkálkodásáért köszönetét fejezi ki.

16. Egyházkerületünk őszi közgyűlése 99. sz. határozatával, az egyházi hivatalnokok fizetése egységes rendezésének ügyét az egyházmegyékhez véleményadás végett letette. Erre azon körülmény adott alkalmat, mert a gömöri egyházmegye

a tavaszi egyházkerületi közgyűlés elé azon indítványt terjesztette, hogy az egyetemes Konvent által megszabott egységárak miatt javadalomcsonkulást szenvedő egyházi tisztviselők díjlevelük szerint szedhessék fizetésüket s ha erre az egyházi pénztárban fedezet nincs rendkívüli egyházi adóval fedeztessék a hiány s a rendkívüli egyházi adó terményben és munkában is kivethető legyen s hogy amely egyházközség presbyteriuma ezen rendeletnek eleget tenni vonakodnék, fegyelmi eljárás indíttassék ellene. Az Orle pedig arra kérte egyházkerületünket, hogy a díjlevelek ügyének végleges elintézésére az E. T. 1. tcz. 67. pontja értelmében az illető javadalmas érdekének teljes megóvásával intézkedjék. Ennek kapcsán egy másik indítvány is fölmerült, mely szerint utasítaná az egyházkerület az egyházmegyék útján az adósegélyes egyházakat, hogy díjleveleket a változott viszonyoknak megfelelőleg alakítsák át, gondosan ügyelvén arra, hogy az eredeti díjlevelekben foglalt javadalom semmi címen ne szenvedjen csonkulást, s hogy úgy a fizetésekiegészítési, mint a korpótlékra vonatkozó államszegély a javadalalmasra nézve jövőre is biztosítható legyen.

Egyházmegyénk közgyűlése ebből a belhivatalnokokra nézve kétségtelenül súlyos helyzetből csak egyetlen egy helyes kibontakozási utat ismer, nevezetesen azt, hogy ha az egyetemes Konvent a díjlevelek egyes tételeinek egységárait, melyek még a békés időket tekintve is igen alacsonyan voltak megállapítva, magasabbra emeli, s az ekkép felszámított értéket vevén alapúl, az előállott különbséget kiutalását a m. kir. kormánynál kieszközli. Egyházmegyénk ugyanis helytelennek tartaná, ha az egyetemes egyház eltérne azon iránytól, melyet kitűzött akkor, midőn az adócsökkentési segély által a hivek elviselhetetlennek talált adóterhén akart csökkenteni.

17. Egyházkerületünk őszi közgyűlése 92. sz. határozatával a sublegátusi intézmény eltörlése tárgyában beadott abauji indítványt véleményadás végett az egyházmegyékhez letette.

Egyházmegyénk a sárospataki főiskolában még mindig fennálló sublegátusi intézmény eltörlését nem látja indokoltnak, a többi között azért sem, mert ha a sárospataki főiskola kifejezetten is a szegények iskolája, a sublegátuság útján befolyt összegek nem ritkán elősegítik az arra szorult szegény fiuk fenntartását.

18. Esperes beterjeszti az egyházlátogatóságok jelentése alapján a vásár-ünnep és hétköznapi istentiszteletek megtartásáról szóló következő jelentését:

Kimutatás

a felsőzemléni ref. egyházmegyéből az istenítiszteletek tárgyában.

Egyházak neve	Az 1917-ik évi egyházlátogatási jvk szerint az istenítisztelet ünnep-, vasárnap és hétköznapokon megtartatik-e rendszeren s a hívek kellő buzgósággal látogatják-e a templomot?
1. Abara	Ünnep- s vasárnapokon 2-szer s hétköznapokon minden reggel van istenítisztelet s a hívek kellő buzgósággal vesznek részt az istenítiszteleteken.
2. Alsómihályi	Ünnep- s vasárnapokon délig s délután van istenítisztelet és hétköznapokon hétfőn, szerdán és szombaton reggel s a hívek látogatják a templomot.
3. Bánócz.	Ünnep- s vasárnapokon délig s délután mindenkor van istenítisztelet s hétköznapokon kedden, csütörtökön és szombaton reggel s bűnbánati heteken minden reggel van istenítisztelet s a hívek kellő buzgósággal látogatják a templomot.
4. Vásárhely	Miatán az előkönyörgő-tanító hadbavonult, ünnep- s vasárnapokon csak minden délelőtt volt rendszeren istenítisztelet s délután időközönként. Hétköznapokon nem volt istenítisztelet. Az istenítiszteletet a lelkész és segédlelkész felváltva végezték s a hívek kellő buzgósággal látogatták az istenítiszteletet.
5. Morva	Miatán az előkönyörgő-tanító hadbavonult, ezúttal csak kivételesen s csak ünnepnapon s vasárnap délelőtt volt istenítisztelet.
6. Bodzásújlak	Vasár- és ünnepnapokon délig és délután s hétköznapokon pedig hétfőn, csütörtökön és szombaton reggel volt istenítisztelet.
7. Garany	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt mindig volt istenítisztelet, vasárnap délután és hétköznapokon azonban, miatán az előkönyörgő-tanító hadbavonult, nem volt istenítisztelet.
8. Csarnahó	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s hétköznapokon kivéve a nyári szorgos munkaidőt minden reggel és este volt istenítisztelet.
9. Deregyő	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s hétköznapokon reggel s bűnbánati heteken reggel és este volt istenítisztelet.

Egyházak neve	Az 1917-ik évi egyházlátogatási jkv szerint az istenitisztelet ünnep-, vasárnap és hétköznapokon megtartatik-e rendszeren s a hívek kellő buzgósággal látogatják-e a templomot?
10. Szalók	Az előkönyörgő-tanító hadbavonulása miatt vasár- és ünnepnapokon délelőtt s bűnbánati héten kétköznapokon reggel 2 szer.
11. Gálszécs	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután. Bűnbánati héten mindennap reggel s egyébkor hetenként kétszer reggel.
12. Gercsely	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt és délután s hétköznapokon hetenként kétszer volt reggelként istenitisztelet.
13. Kiszte	Minden 3-ik vasárnap délelőtt s hétköznapokon egyszer volt istenitisztelet.
14. Hardicsa	Ünnep- és vasárnapokon délig s délután s hétköznapokon a nyári szorgos munkaidőt kivéve mindennap reggel volt istenitisztelet.
15. Homonna	Vasár- és ünnepnapokon delelőtt s hétköznapokon szintén délelőtt, de csak a kiemelkedőbb nemzeti és egyházi események alkalmával tartatott istenitisztelet.
16. Kazsó	Ünnepnapokon délelőtt egyszer és vasárnapokon három hetenként egyszer délelőtt.
17. Kisazar	Ünnep- és vasárnapokon délelőtt tartatik istenitisztelet s hétköznapokon pedig mivel az egyház hívei a társegyházban laknak nagyobb számmal s emiatt a templomot nem látogathatják, nincs istenitisztelet.
18. Kisbári	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt s délután van istenitisztelet s a téli hónapokban hétköznapokon és minden reggel.
19. Nagybári	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt és délután van istenitisztelet s a téli hónapokban hétköznapokon is minden reggel.
20. Kisráska	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt s délután van istenitisztelet s hétköznapokon kedden és csütörtökön reggel s bűnbánati héten kedd, szerda, csütörtök és pénteken reggel s a hívek kellő buzgósággal látogatják a templomot.
21. Hegyi	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt. Hétköznapokon hétfőn és szombaton reggel s bűnbánati héten is ekkép tartatik istenitisztelet s a hívek szorgalmasan látogatják a templomot.

Egyházak neve	Az 1917-ik évi egyházlátogatási jkv szerint az istenítisztelet ünnep-, vasárnap és hétköznapokon megtartatik-e rendszeren s a hívek kellő buzgósággal látogatják-e a templomot?
22. Kolbása	Vasár- és ünnepnapokon délig, délután s hétköznapokon hetenként 3-szor s a bűnbánati héten mindennap reggel.
23. Ladamócz	Ünnep- és vasárnapokon délelőtt s délután s hétköznapokon hétfőn, csütörtökön és szombaton reggel s bűnbánati héten mindennap reggel és este tartatott istenítisztelet.
24. Lasztómér	Vasár és ünnepnapokon délig és délután s hétköznapokon minden reggel tartatik istenítisztelet s a hívek kellő buzgósággal látogatják a templomot.
25. Lasztóez	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s hétköznapokon hétfőn és csütörtökön reggel.
26. Nagykázmér	Minden hónap első vasárnapján délelőtt s az ünnepekben második nap délelőtt.
27. Legenye	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt s délután van istenítisztelet s hétköznapokon s bűnbánati héten is minden reggel van istenítisztelet; a hívek nagyrésze azonban vasúti munkás lévén, ezek a hétköznapi istenítiszteleteken e miatt nem igen vehetnek részt.
28. Magyarizsép	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s hétköznapokon is reggel.
29. Cselej	Minden 3-ik vasárnap délelőtt s ünnepnapokon 2 ik nap délelőtt van istenítisztelet.
30. Magyarsas	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s hétköznapokon minden reggel volt istenítisztelet s a hívek kellő számmal látogatták az istenítiszteletet.
31. Imreg	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s hétköznapokon minden reggel volt istenítisztelet s a hívek kellő számmal látogatták a templomot.
32. Szürnyeg	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s minden hétköznap reggel volt istenítisztelet.
33. Málca	Vasárnap és ünnepnapokon délig és délután s hétköznapokon pedig kedden és csütörtökön reggel s bűnbánati héten minden reggel volt istenítisztelet s a hívek jártak a templomba.
34. Miglész	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt s délután s hétköznap hetenként 3-szor reggel s bűnbánati héten minden reggel volt istenítisztelet.

Egyházak neve	Az 1917-ik évi egyházlátogatási jkv szerint az istenítisztelet ünnep- vasárnap és hétköznapokon megtartatik-e rendszeren s a hívek kellő buzgósággal látogatják-e a templomot ?
35. Nagyráska	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s hétköznapokon szerdán és szombaton reggel s bűnbánati héten minden reggel volt istenítisztelet s a hívek látogatták a templomot.
36. Nagytoronya	Vasár- és ünnepnapokon délig és délután volt istenítisztelet. Hétköznapokon azonban nem volt istenítisztelet, mert a tábori lelkészé bevonult rendes lelkész helyettese nem lakott állandóan az egyházban, hanem Csörgőn.
37. Kistoronya	A köteles 3-ik vasárnap mindenkor megvolt az istenítisztelet s az ünnepnapokon szintén.
38. Sátorajáújhely	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt s délután volt istenítisztelet s hétköznapokon minden reggel és este 6 órakor s a hívek kellő buzgósággal jártak a templomba.
39. Szőlőske	Vasár- és ünnepnapokon délig s délután s hétköznapokon 3-szor reggel tartatott istenítisztelet.
40. B.-szerdahely	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt s hétköznap minden csütörtök reggel.
41. Borsi	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt s hétköznap minden csütörtök reggel.
42. Tusa	Vasár- és ünnepnapokon délig, délután s hétköznapokon minden reggel s bűnbánati s adventi alkalommal este is volt istenítisztelet.
43. Zemplén	Vasár- és ünnepnapokon délelőtt s délután s hétköznapokon csütörtök kivételével minden reggel volt istenítisztelet, miután aznap filiában tartott a lelkész istenítiszteletet, s bűnbánati héten mindennap este és reggel is volt istenítisztelet s a hívek kellő buzgósággal látogatták a templomot.

Kelt Bánócz, 1917. április hó 2.

Hutka József,
esperes.

Ezen jelentés szerint egyházmegyénkben minden vásár- és ünnepnapon minden egyházban megtartatik az istentisztelet, kivéve Homonnát és Kisazart, ahol a vásár- és ünnepnap délutáni és a hétköznapi istentiszteletek nem tartatnak meg, illetőleg Homonnán hétköznap csak a kiemelkedő nemzeti ünnepek alkalmával. Kisazar ezt azzal indokolja, hogy a gyülekezeti tagok a templommal nem bíró társegyházban laknak. A mely egyházakban, mint Vásárhelyen, Morván, Garanyban, Szalókon a tanítók hadban vannak, hétköznap, vásár- és ünnepnapokon délután nem volt istentisztelet. Nagytoronyán a lelkésznek tábori lelkészsége miatt hétköznapokon nem volt istentisztelet.

A többi egyházak közül hétköznap minden reggel és este Csarnahón és Sátoraljaujhelyen, minden reggel Abarán, Hardicsán, Lasztoméron, Imregen, Szürnyegen, Legenyén, Tusán, Zemplénben, a többi egyházakban hetenként egyszer, kétszer, háromszor, vagy négyszer a helyi körülmények miatt.

Egyházmegyénk a jelentést tudomásul veszi, jegyzőkönyvbe foglalja, s a főt. egyházkerületre felterjeszti. Egyuttal, mivel nem találja indokoltnak, hogy Homonnán vásár- és ünnepnapokon délután nincs istentisztelet, a lelkészt annak gyakorlására, az esperest pedig ellenőrzésre felhívja. Továbbá, miután egyházkerületünk múlt évi tavaszi közgyűlésének 92. sz. határozata úgy szól, hogy a hétköznapi istentiszteletek minden egyházban minden reggel megtartandók, s miután egyházaink nagy többségben nem tartatik meg az istentisztelet minden hétköznap reggel, a lelkészek az egyházlátogatóság előtt mindig indokolni tartoznak azt, hogy e körülmény miben leli a magyarázatát, hogy az egyházmegyének módjában állhasson e körülményt elbírálni, esetleg orvosolni.

19. Egyházkerületünk őszi közgyűlése 98. sz. határozatában véleményadás végett az egyházmegyékhez letette a Kál-

vin-szövetség indítványát az egyházi hivatalnokok betegsegélyző egylete tárgyában.

Egyházmegyénk közgyűlése, tekintettel arra a körülményre, hogy ezzel a tárggyal az Egyetemes Konvent, a kezei közt levő számadatok alapján a mivel egyházmegyénk nem rendelkezik, behatóan s szakszerűleg foglalkozik, véleményét eme adatok alapján való állásfoglalásáig felfüggeszti, bár az eszmét magát pártolja is.

20. Mult évi őszi e.-m. közgyűlés 11. pontjára a morvai egyháznak fennálló adósságának törlesztésére nézve érdemleges jelentés nem érkezett be.

Utasítatik a lelkész, hogy az őszi e.-m. közgyűléshez érdemleges jelentést tegyen.

21. Mult évi őszi e.-m. közgyűlés 13. pontjára a tussai iskolai ingatlan átíratása ügyében a tussai lelkész jelenti, hogy miután a hitbizomány birtokosa Nagyméltóságú Gróf Andrássy Géza ur jelenleg is katonai szolgálatot teljesít, tőle az átíratáshoz szükséges okiratokat nem tudta megszerezni.

További nyilvántartás mellett tudomásul szolgál.

22. Mult évi őszi e.-m. közgyűlés 14. pontjára a hóri református egyház tartozása iskola építési ügyből kifolyólag a hóri evangélikusoknak.

Utasítatik a hóri egyház, hogy legkésőbb 1918. évi költségvetés keretén belül gondoskodjék az adósság megfizetéséről, mivel e teher állandóan csak növekszik s mentől később fog megtörténni a kifizetés, annál súlyosabb terhet ró az egyházra.

23. Mult évi őszi egyházmegyei közgyűlés 16. pontjára az alsómihályi lelkész jelenti, hogy tekintve a háborús viszo-

nyokat, az iskola és tanítói belhelyek átengedésével kapcsolatosan létesítendő községi iskola ügyében semmi intézkedés nem történt.

További nyilvántartás mellett tudomásul szolgál.

24. Mult évi őszi e.-m. közgyűlés 17. pontjára a málcai lelkész jelenti, hogy az elköltött 4000 korona alapítványi tőkéből 3100 korona befolyt és ez gyümölcsöztetés végett hadikölcsönbe fektetett.

További nyilvántartás mellett tudomásul szolgál s a málcai lelkész felhívatik, hogy a még kint lévő 900 K beszedését szorgalmazza.

25. Múlt évi őszi egyh.-megyei közgyűlés 18 és 35/2. sz. jegyzőkönyvi határozataiban a vásárhelyi, szalóki, kisazari, kistráskai, málcai, kistoronyai, hóri és nagyráskai egyházakat hiányos iskolai felszerelésük beszerzésére utasította.

E határozatra a kistráskai egyház jelenti, hogy felszerelése a törvény követelményének megfelelő. Vásárhely és Málca felszereléseik beszerzésére a normális idők beálltaig haladékot kérnek, Vásárhely azzal az indokolással, hogy a felszerelés beszerzése ez időszert nem is tanácsos, mert nem volna ki arra kellőképpen felügyelni, miután jelenleg csak a községi óvónő tanít az iskolában. Málca kérését az egyház anyagi erőforrásának elégtelenségével és rendezetlenségével igazolja. A hóri egyház, presbyteriumának jelentése szerint, a felszerelés beszerzésére a szükséges lépéseket megtette.

A többi egyházaktól jelentés nem érkezett.

Közgyűlés Kistráska jelentését tudomásul veszi, a többi egyházak iskolai felszerelésének ügyét további nyilvántartásba helyezvén, Vásárhelynek és Málcának a kért haladékot megadja, Hór jelentését tudomásul veszi, a szalóki, kisazari, kistoronyai, nagyráskai egyházakat utasítja, hogy iskolai felszerelésüket beszerezvén, erről szóló jelentéseiket az őszi közgyűlésre adják be.

26. Múlt évi őszi egyh. megyei közgyűlés 19. sz. jkvi határozatára a szalóki egyház jelenti, hogy a más vallású iskolába járó növendékek vallásoktatására nézve a szükséges intézkedések megtétettek.

Helyeslő tudomásul szolgál.

27. A gálszécsi ref. egyház a reformáció 400 éves fordulójára való tekintetből a hívek művelődését előmozdító Népkönyvtárt létesített, melynek alapszabályait bemutatja s megerősítését kéri.

Egyházmegyénk a gálszécsi ref. egyház Népkönyvtárának alapszabályait ezennel megerősíti.

28. Múlt évi őszi e.-m. közgyűlés 22. pontjára a gálszécsi református iskolának könyvtárral való ellátásának ügye tárgyalatván.

Egyházmegyénk kimondja, hogy mivel a gálszécsi egyháznak az 1915. évi őszi e.-m. közgyűléshez intézett jelentésében felhozott indokai most is fennállanak az ügy tovább is nyilvántartatik.

29. Múlt évi őszi e. m. közgyűlés 23. pontjára az egyházi ingatlanok rendezésére vonatkozólag.

Tekintettel a még mindég fennálló háborús viszonyokra további nyilvántartás mellett, felkérjük az egyházmegye ügyésze, hogy ahol lehetséges a rendezést kísérelje meg, erről szóló jelentését az őszi e.-m. közgyűléshez terjessze be.

30. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 26. jkvi határozata útasította a csarnahói, nagytoronyai, kistoronyai lasztoméri és kisazari egyházakat, hogy az iskola fűtését és takarítását ne az iskolás gyermekek által végeztessék.

Csarnahó és Nagytoronya jelentik, hogy fenti határozatnak eleget tettek, Lasztomér a háború okozta nagy drágaság

folytán előállott nehézségek miatt az egyházmegye szóban levő rendeletének teljesítésére a normális idők beálltáig haladékat kér. A többi egyházakból jelentés nem érkezett.

Közgyűlés Csarnahó és Nagytoronya jelentését tudomásul veszi, Lasztomérnak további nyilvántartás mellett a kért haladékat megadja, a kistoronyai és kisazari egyházakat pedig utasítja, hogy az egyházmegye rendelkezésének eleget tévén, erről szóló jelentéseiket őszi közgyűlés elé terjesszék.

31. Múlt évi őszi egyh.-megyei közgyűlés 27. sz. jkvi határozatára az abarai lelkész jelenti, hogy az egyházában levő tanítói lakás a modern kor igényeinek és követelményeinek teljesen megfelelő, s annak kifogásolása csak téves információ alapján történhetett.

Az abarai lelkész jelentése tudomásul vétetik.

32. Az őszi e.-m. közgyűlés 29. pontjára magyarizségi lelkész beterjeszti a magyarizségi paplak javítása alkalmával felmerült költségek fedezésére a cselei társegyház kivetését jóváhagyás végett.

Tudomásul vétetik, mert az egyház eleget tett az e.-m. határozatának s ennek alapján az esperes által a kivetés már jóváhagyatott.

33. Múlt évi őszi e.-m. közgyűlés 30. pontjára a kisazari roskadozó lelkészlak miképen való helyreállítása ügyében a felügyelő lelkész további utasításokat kér.

Utasittatik a felügyelő lelkész, hogy a múlt évi őszi e.-m. közgyűlés határozata szerint járjon el.

34. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 31-ik pontjára a kiküldött bizottság az építkezési szabályrendelet beterjesztésére határidő meghosszabbítást kér.

A halasztás megadása mellett tovább nyilvántartatik.

35a. Múlt évi őszi e.-m. közgyűlés Sátoraljaujhelyt, Kistráskát, Hegyit, Nagyráskát 1916. évi egyházi adófőkönyveik haladéktalan betérjesztésére utasította, amely határozatnak csak Sátoraljaujhely tett eleget.

Közgyűlés Sátoraljaujhely adófőkönyvét megerősíti, a kistráskai, hegyi-i, nagyráskai egyházak előljáróságát pedig anyagi felelőség és fegyelmi eljárás terhe alatt hívja fel 1916. évi adófőkönyveknek 30 nap alatt az esperesi hivatalnál történő betérjesztésére.

35b. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 32/6. sz. jkvi határozata ismételten megfelelően indokolt jelentéstételre hívta fel a nagyráskai egyházat, miért szerepeltet számadásában ilyen tételt: „Perköltségnek Nagymihályba való bevitele alkalmával fuvar és költség: 1126 kor.“, holott a pénzt postán is be lehetett volna küldeni.

Az egyház előljárósága jelentésében előadja, miszerint a szóban levő összeg személyes bevitelének az volt a célja, hogy a magas összegű perkölttség méltányos leengedésére hívják rá az ügyvédet, valamint, hogy a per folytatása felől más ügyvédekkel is tárgyaljanak.

Ugyane határozat ismételten utasítja nevezett egyház lelkészét és gondnokát 15 kor. illetéktelenül felvett e.-m. gyűlési fuvarköltségnek az egyház pénztárába való visszafizetésére.

E határozat ellen a lelkész és gondnok felebbezést nyújtanak be, melynek indokolása a következő: Nagyráskáról a fuvarköltség Ujhelybe 20--22 kor., s ha a lelkész, főleg a gondnok munkáját otthagyva, az egyház ügyében jár el, napot veszít, dolgait hanyagolja, megérdemel némi napidíjat is, miután a napi étkezésről is gondoskodni kell, ami pedig a mai drágaságban nem csekély összeget jelent. Mindezek alapján kérik közgyűlést a 15 kor. fuvar- és napidíj visszatérítési kötelezettségének elengedésére.

Közgyűlés a nagyráskai egyháznak a perköltség Nagymihályba való bevitele ügyében adott válaszát indokainál fogva helybenhagyja.

Ugyancsak nevezett egyház lelkészét és gononokát megindokolt felebbezésük alapján a 15 kor. fuvarköltség visszatérítése alól felmenti.

35c. Múlt évi őszi egyh. megyei közgyűlés 32/4. sz. határozat Esperes jelenti, hogy Berecz Antal volt nagy- és kistoronyai felügyelő lelkész a nagytoronyai egyháznak 20 K, a kistoronyai egyháznak 25 K fuvardíját visszatérítette.

Esperes jelentése jóváhagyólag tudomásul szolgál.

35d. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 32/5. sz. jkvi határozatára a sátoraljaújhelyi egyház betereszti az Enyedy Andor lelkész részére kiúttalt 1500 kor. egyházi kölcsön ügyét letárgyaló, s törvényes formák között hozott presbiteri határozatot.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

35e. Múlt évi őszi egyhármegyei közgyűlés 32/3. sz. jkvi határozata fegyelmi eljárás terhe alatt útasította a kistoronyai egyházat, hogy a Berecz Károly alsóberecki lakosnak az egyház pénztárából kiadott 1500 kor. kölcsönt az illető által haladéktalanul visszafizettesse, s ennek megtörténtéről esperesi hivatalnak azonnal jelentést tegyen.

A kistoronyai egyház e határozatra adott befelelése szerint ajánlott levélben felszólította Berecz Károlyt a kölcsön visszafizetésére, ki a kölcsön összegéből 600 K-át törlesztett is.

Egyházmegyei közgyűlés anyagi felelősség terhe alatt útasítja a kistoronyai egyház presbitériumát, hogy a kölcsönösszeg még hátralévő összegét vagy tábláztassa be első helyen az illető adós ingatlanára, vagy ha ez bármi ok miatt nem volna lehetséges, azt megfelelő bírósági eljárás útján hajtsa be.

35f. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 32. sz. jkvi határozata alapján Máthé Miklós kisazari lelkész kéri a közgyűlést, miszerint engedjék meg neki, hogy egyháza 1915. I. félévi adócsökkentési engedélyéről a f. 1917. évi gondnoki számadás keretében számolhasson el, s e kérése teljesítésének esetén a kisazari egyház 1915. évi gondnoki számadása egyházmegyeileg megerősítették.

Közgyűlés e kérelemnek helyet adva a kisazari egyház 1915. évi gondnoki számadását megerősíti, a lelkészt pedig anyagi felelősség terhe alatt utasítja, hogy a f. évről annak idején megkészített gondnoki számadásban az egyház 1915. I. félévi adócsökkentési segélyéről elszámoljon.

35g. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 32/2. sz. jkvi határozatára esperes jelenti, hogy a magyarsági egyház 1915. évi gondnoki számadását, 1916. évi költségvetését és adókimutatását, Lasztóc 1915. évi gondnoki számadását és 1916. évi költségvetését, Nagyráska, Miglész 1915. évi gondnoki számadásait, Szürnyeg, Nagytoronya, Ladamóc, Cselej 1916. évi költségvetéseiket, Kistoronya 1916. évi költségvetését és adókimutatását a múlt évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 49. sz. határozatának rendelkezései szerint az illető egyházak által eszközölt helyreigazítások után megerősítette.

Esperes jelentése jóváhagyólag tudomásul szolgál.

36. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlésünk 34. sz. határozatával a Virág József és Nemes Sándor tanácsbírákból álló küldöttséget azzal az utasítással küldötte ki a tusai egyházba, hogy mivel ott az egyházi adózás terén rendetlenségek, sőt visszaélések vannak, a hivekre az 1911. évtől kezdve az E. T. III. t.-c. 13. §-ának figyelembevételével vessék ki az egyházi adót, a lelkészt pedig arra utasította, hogy ennek megtörténte után járjon el az E. T. idevonatkozó rendelkezései szerint, az esperest pedig felhívta, hogy a kivetést, ha ellene felebbezés nem adatik be, az egyházmegye nevében erősítse meg.

A küldöttség a következő jelentést adta be:

A tussai egyház adókimutatási lajstromát a jegyző által kimutatott állami adó alapján s a III. t.-c. 10., illetve 13. §-ai figyelembevételével 1916. szeptember havában elkészítették. Ki lesz vetve egy évre 729 K 39 fillér s mivel az egyházi adó 1911-től teljesen fizetetlen, tehát 6 évre összesen 4376 kor. 28 fillér. Ezen összegből két évi adóba be lesz hajtva a hívektől — mint a helyszínén átnézett múlt évi gondnoki számadás 33, 34 és 35 tételszámai alatt olvasható bejegyzések igazolják — 1334 kor. 68 fillér. 114 korona 8 fillér — tehát a kétévi kivetési összegnek 8%-a sem egészen — behajthatatlanság címén töröltetett.

Hátrálékban van még az egyház — már a folyó évvel is együtt — 5 esztendei adóba összesen 3646 korona 90 fillérrel; ezt az egyházi előljáróság folyó év őszére beszedni ígérte. Javasolják, hogy ezen ígéret teljesítése továbbra is szigorúan ellenőriztessék, *oly módon, miszerint az egyházlátogatóság utasíttassék, hogy a folyó évi gondnoki számadást annak idején figyelemmel átnézve, az említett egyházi adó befizetése, illetve elkönnyveléséről az esperesi hivatalnak külön jelentést tegyen; vagy ha a beszedésre vonatkozó ígéretét az egyházi előljáróság ez évben sem teljesítené: utasíttassék az esperes, hogy a jelentés beérkezte után azonnal tegye meg az összes hátrálékoknak közigazgatási úton való behajtására nézve a szükséges lépéseket.*

Egyben, — mivel a megnyugtató jelenséget is konstatálták, hogy a tussai egyházban a több idő óta nem létező presbytérium, melynek az egyháztagok makacsságából származott hiánya addig a lelkész törvényszabta kötelességei teljesítésének s az egyházmegyei közigazgatás rendes ügymenetének is hátráltató akadályául szolgált, — megalakúlt.

Egyházmegyei közgyűlésünk a küldöttség eljárását tudomásul veszi, egyuttal utasítja az egyházlátogatóságot, hogy a folyó évi gondnoki számadást figyelemmel nézze át, s külön jelentése legyen arról, hogy vajjon a kivetetti,

de hátrálékban lévő 3646 kor. 90 fillér egyházi, adó behajtatott-e; ha nem, utasíttatik az esperes, hogy a jelentés beérkezése után a szóban forgó összeget azonnal hajtsa be.

A presbytériumi megalakulásáról szóló jelentés tudomásul szolgál.

37. a) Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 35/1. pontja utasította a garanyi, szalóki, hardicsai és nagyráskai egyházakat, hogy hadbavonult tanítóik helyettesítése által iskoláikban a tanítás rendes menetéről gondoskodjanak.

E határozatra Szalók jelenti, hogy a f. évben iskolájába helyettes tanítót állított be. A többi egyházból jelentés nem érkezett.

Közgyűlés Szalók jelentését tudomásul veszi, a jelentést be nem adott egyházak lelkeszeit pedig fegyelmi eljárás terhe alatt hívja fel, hogy 15 napon belül e jelentéseket esperesi hivatalhoz terjesszék be és pedig, ha a tanítás mindezideig szünetelt, megfelelő indokolással arra nézve, miért nem gondoskodtak helyettes tanítók, illetve tanítónők alkalmazásáról, amikor erre a kultuskormány még a szegényebb sorsú egyházaknak is módot nyújt a helyettesek fizetésének 800 K-ig való kiegészítése által.

Ugyancsak utasítja esperest, hogy ha e jelentések a megszabott határidőn belül be nem érkeznének, a fegyelmi eljárást indítsa meg. Valamint arra is, miszerint az 57/a. sz. őszi egyházkerületi határozat értelmében a tanításszünetelések és helyettesek alkalmazásának elmúlásztása esetén az 1917/18. isk. évben a felsorolt egyházak lelkeszeit kötelezze az iskolai tanítás teljesítésére.

37. b) Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 35/4. pontja utasította a málcai és miglészai egyházakat, hogy tanítói lakásuk megfelelő állapotba helyezéséről gondoskodjanak.

Miután jelentés egyik egyházból nem érkezett,

közgyűlés az ügy nyilvántartásba helyezésével ismételten felhívja a nevezett egyházak előljáróit, hogy az egyházmegye rendelkezésének eleget téve, erről szóló jelentéseiket őszi közgyűlés elé terjesszék.

37. c) A nagytoronyi, kistoronyi, alsómihályi, kisazari egyházak, dacára annak, hogy a múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 35/5. sz. jegyzőkönyvi határozatában szigorú felelősség terhe alatt hívta fel nevezetteket a népiskolai ifj. könyvtár valamelyik típusának beszerzésére, s az ennek megtörténtét az esperesi hivatalnál 30 nap alatt igazoló jelentésselre, ebbeli kötelezettségüknek mai napig nem tettek eleget.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja a szóban levő egyházak lelkészeit, mint iskolaszéki elnököket, hogy 30 napon belül az évenként beszerezni kötelezett 50 filléres beiratási díjakról az esperesi hivatalnál benyújtott befelelésükben számoljanak el, amely összeg csak népiskolai könyvtár beszerzésére fordítható — s tegyenek jelentést a könyvtár valamely típusának beszerzéséről. Ha ezt tenni elmulasztanák, Esperes velök szemben a fegyelmi eljárás megindítására útasítatik.

37. d) Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 57/a. sz. jkvi határozata alapján

Közgyűlés útasítja esperest, hogyha egyházmegyénk kebelében akadna olyan lelkész, ki vagy kényelemszeretetből, vagy más figyelembe nem vehető ok miatt a hadbavonúlt tanító helyett az iskolai tanítást el nem vállalná, az ellen a fegyelmi eljárást tegye folyamatba.

38. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 45. pontjára hóri lelkész jelenti, hogy az iskola udvarán levő kút használható állapotba helyeztetett.

Tudomásul szolgál.

39. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 51. pontjára az esperes jelenti, hogy a gercselyi lelkész a Báró Baldácsy alapból 50 korona segélyt kapott a zemplénkelecsényi áll. iskolában teljesített vallásoktatásért.

Tudomásul vétetik.

40. Jencsik János első lelkészképesítő bizonyítvánnyal és püspöki bizonyítvánnyal bíró segédlelkész, aki a lasztoméri egyházban van alkalmazva, — egyházmegyénkbe való bekebelezését kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk Jencsik János lasztoméri segédlelkészt a f.-zempléni egyházmegyébe bekebelezi.

41. Közhirdetésre ajánltatnak.

Málcai és kisbár egyházak.

42. Olvastatott a számvevőszék 1917. április 26-án Sátoraljaujhelyben tartott ülésének jegyzőkönyve, melyet közgyűlés egész terjedelmében tudomásul véve, az abban foglalt javaslatok alapján a következő határozatokat hozza:

I. Tudja Mihály egyházmegyei pénztárnok beterjesztett számadása rendben találtatván, részére a felmentvény a szokásos fentartással megadatik.

E számadás szerint:

- a) A főiskolai pénztárba beszolgáltatott :
264 K 71 f.
- b) Az egyh.-ker pénztárba : 2826 K 31 f.

c) Lelkészi özvegyek és árvák egyh.-ker. gyámtári illetékébe: 2555 K 76 fill.

d) Egyházmegyei közigazgatási pénztár állása:

Bevétel . . .	8239 K 61 fill.
Kiadás . . .	5937 K 57 fill.
Maradvány . . .	<u>2302 K 04 fill.</u>

Egyházmegyei tőkeállomány:

Kazinczy János e.-m. gyűléstartási alap: 2253 K 61 f.

E.-m. közig. pénztári tőke: 2293 K 29 f.

Zempléni egyház lelkeszi alapja: 904 K.

Egyh.-ker. gyűléstartási alap: 843 K 63 f.

II. A következő egyházak számadásai, költségvetései, adókimutatásai rendben találtatván, megerősíttetnek, s a számadásokra nézve a gondnokoknak a felmentvény a szokásos fenntartással megadatik:

Abara, Alsó Mihályi, Bánóc, Bodzásújlak, Bodrogszerdahely, Borsi, Csarnahó, Cselej, Deregyő, Gálszécs, Gercsely, Homona, Kolbása, Imrég, Kazsó, Kisbári, Lasztomér, Legenye, Morva, Magyarizsép, Magyarsas, Málca, Miglész, Nagybári, Kisazar, Szalók, Szőlőske, Tüssa, Vásárhely, Zemplén, Lasztóc, Nagykázmér.

a) Kiszte költségvetése és adókimutatása megerősíttetik, számadása azonban csak abban az esetben, ha annak tételeit megfelelő nyugtákkal igazolja.

b) Hardicsa adófőkönyve megerősíttetik, számadása és költségvetése azonban csak az esetben nyer megerősítést, ha számadásában hiteles nyugtával és megfelelő magyarázattal igazolja ama 91 kor. 68 fill. kiadási tételt, mely a presbitériumnak a lelkeszi faügyben tett költsége címén van elszámolva, s amely összegből ezidőszert 15 K 48 fill. van nyugtával igazolva.

c) Garany adófőkönyve megerősítettik, számadása azonban csak az esetben, ha iskolai beíratási díj gyanánt 79 kor 90 fillért vesz fel bevételi rovatába, s egyszersmind kellő felvilágosítást ad arra nézve, milyen címen és milyen forrásból adott ki 65 kor. 90 fillért iskolai könyvekért, s miben talál ez a kiadás fedezetet?

Költségvetése csak az esetben lesz megerősíthető, ha a megfelelően helyreigazított számadás pénztári maradványát veszi fel annak fedezeti rovatába.

d) Szürnyeg adófőkönyve megerősítettik, gondnoki számadása azonban csak a következő helyreigazítások esetén lesz megerősíthető: 1. Ha a gondnok részére kimutatott 10 korona irodaátalányt a kiadási tételek közül törli, s ez összeget a gondnokkal az egyház pénztárába visszafizetteti, mert ezenkívül a lelkész és tanító részére kiutalt irodaátalány címén 15 K 33 f. van a kiadásban feltüntetve, amely összeg teljesen fedezheti ilyen csekélyebb adminisztrációjú egyház irodai szükségletét, amelyet eddigi gyakorlat szerint a lelkész szokott ellátni 2. Ha az egyház tartozásába való törlesztés címén feltüntetett 400 kor kiadási tételt hiteles nyugtával igazolja, mert ezidő szerint csak 240 kor. 40 fill. kifizetése van nyugtázva 3. Továbbá ha kellőképpen igazolja következő eljárását: Évi munkálatoknál, fizetésszedésnél költség címén 52·86 kor. kiadási tételt tüntet fel, amelyben az úrvacsorai bor ára is fel van véve 24 K-val, holott a 10 ik tétel alatt 126 kor. szerepel úrasztali kenyér- és borvétel kiadási összege gyanánt.

e) Ladamócnak csak az alább felsorolt feltételek mellett lesz megerősíthető:

1. Gondnoki számadása, ha a 64, 74 és 75 sorszámú bevételi tételeket megfelelő ellen-nyugtákkal igazolja.

2. Adókimutatása: Ha az ott feltüntetett 32%-os rendkívüli egyházi adó kivetését az E. T. I. t.-c. 43. § a és III. t.-c. 19. §-a rendelkezése szerint letárgyalja.

3. Költségvetése: Ha annak fedezeti rovatába a tetemes összeget képező adóhátrálékát felveszi.

f) Kiszámlázás gondnoki számadása csak akkor nyerhet egyházmegyei jóváhagyást, ha a 2., 3., 4., 12. sorszámú bevételi és 19., 20., 21., 22. sorszámú kiadási tételeit ellennyugtákkal, illetőleg nyugtákkal igazolja.

Ha költségvetésében feltüntetett évi 470 kor. adócsökkentési segélyének teljes összegét beveszi bevételi tétel gyanánt, s abból a püspöki hivatai által történt levonásokat, mint kiadási tételeket tünteti fel. Továbbá, ha bevételeinek hibás végösszegezését 2572 05 kor.-ról 2571 K 88 f -re igazítja ki, s mérlegét e szerint módosítja. Végül, ha számadását megfelelő záradékolás után presbitériummal aláírta, s az egyház pecsétjével hitelesíti, mert a számvételezési vizsgálatra beterjesztendő számadások, költségvetések és adókimutatások nem másolatok, hanem másodpéldánok tartoznak lenni, s a főkönyvekkel egyenlő módon hitelesítendőek.

2. Költségvetése csak az esetben lesz megerősíthető, ha hibás összegezésű gondnoki számadásának helyesbített pénztári maradványát tünteti fel annak fedezeti rovatába, s ugyan-e rovatba a 10%-os egyh. adót is felveszi. Végül, ha a költségvetését presbitérium aláírásával és az egyház pecsétjével hitelesíti.

3. Miután nevezett egyház adófőkönyvet nem terjesztett be, útasíttatik annak 30 napon belül az esperesi hivatalnál való benyújtására.

g) Hegyi gondnoki számadásának megerősítésében szükséges, hogy a 2., 3., 15., 17., 19. sorszámú bevételi és 14. sorszámú kiadási

tételeit ellennyugtákkal, illetőleg nyugtával igazolja, továbbá, hogy számadását presbitérium aláírásával és az egyház pecsétjével hitelesítse, s annak mellékletei gyanánt beterjeszse az 1916. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 49. sz. jkvi. határozatának 9. pontjában felsorolt okmányokat.

Egyszersmúind tasíttatik, hogy jövőben a gondnoki számadás elkészítésénél a megjelölt határozat rendelkezése szerint járjon el.

Költségvetése csak az esetben lesz jóváhagyható, ha azt presbitérium aláírásával és az egyház pecsétjével hitelesíti.

h) Sátoraljaujhely adófkönyve megerősítetik, gondnoki számadása azonban csak oly föltétel mellett, ha 1915. évi pénztári maradványát tünteti fel annak megfelelő fedezeti tétele gyanánt.

i) Alább következő egyházak gondnoki számadásai, költségvetései, adókimutatásai csak akkor nyerhetnek egyházmegyei megerősítést, ha azokat a múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 49. sz. jkvi határozatának 9. pontjában foglalt rendelkezések és útastások figyelembevételével terjesztik be egyházmegyei jóváhagyás végett:

Kistoronya, Nagytoronya, Nagyráska.

III. Útasíttatnak midazok az egyházközségek, amelyek harangjaikat hadi célokra már átengedték, hogy az ezekért kapott kárpótlási díjat „Harangalap“ címén elkölthetetlen tőke gyanánt kezeljék.

IV. Végül ismételten felhivatik minden egyházközség az 50 filléres iskolai beiratási díjának az évi gondnoki számadásokban való elszámolására, az Esperes pedig arra, hogy közgyűlésünk eme rendelkezését körlevélben tudassa az egyházakkal.

43. Olvastatott a missiói bizottság következő jegyzőkönyve:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sátoraljauhelyen 1917. ápril 26-án a f. zempléni ref. egyházmegye missiói bizottságának ülésében.

Jelen voltak: Hutka József esperes és Dókus László egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Bernáth Aladár és Péter Mihály főjegyző, előadó, mint bizottsági tagok.

Elnöklő esperes a bizottságot üdvözölvén, az ülést megnyitja s felkéri Péter Mihály előadót a homonnai missiói egyház 1916-ik évi állapotának ismertetésére.

Előadó a homonnai missiói egyház 1916-ik évi életét a missiói jelentés s egyéb iratok alapján a következőkben ismerteti

A még mindig tábori lelkészi szolgálatot teljesítő Böszörményi Sándor helyett a jelentést az egyházban működő Koronka Pá helyettes lelkész írta.

Jelentése szerint a missiói munka a múlt évben zavartalanul a normális keretek közt folyt le.

A hitélet a fiókegyházakban sokkal elevenebb volt, mint Homonnán, Homonnán csak a sátoros ünnepekben látogatták a hívek a templomot szép számmal, vasárnaponként ellenben kevés számú közönség vesz részt az isteniszteleten. Néhány hónapban azonban az itt állomásozó katonaság tette népe ssé a vasárnapi stentiszteletet.

Vagyoni állapot Homonnán. Iskola-alap 5787 kor. Egyházfentartási alap 508 kor. Templom-alap 318 kor. Orgonaalap 531 kor. 50 fil. Teher: Iskolaalapi tartozás 1115 kor. közalapi tartozás 2800 kor. A Gusztáv Adolf-egylet ez évben 100 márkát adott az egyháznak, a convent hadisegély címén 2500 kor. Építkezés vagy javítás a háború végéig nem eszközölhető. 1200 kor. egyházkerületi tartozását kifizette Varannón a templom ügye a a háború, illetőleg az ág. ev. való egyezkedés miatt stagnál.

A tőke állása a múlt évi. Mezőlaborcon országos gyűjtés indult meg egy emléktemplom építésére.

A nagygeresdi egyezség felbontása a homonnai misziói egyházban nem vezetett válásra. A világi hatóságokkal való érintkezést normálisnak jelzi.

Feltünteti a behivatalnokok fizetését, a lelkész az egyháztól kap 200 K congruában, vagyállamsegélyben 722 kor. korpótlékban.

400 kor. vallásánításért az államtól 150 kor. Kovács Lajos énekvezér az egyháztól 200 koronát.

Népmozgalmi adatok: szül. fi 8, nő 3=11, 10 törvényes, 1 törvénytelen. Elhalt 4 fi, 2 nő=6. Házasságot kötött tiszta pár 1, vegyes, ahol a férfi volt ref. 1, ahol a nő 1=3. A reformátusok lélekszáma a 2 melléklet 12 sz. rovata szerint 580, a 30 sz. rovat szerint 304. Konfirmáltatott 3 fi. Urvacsorával éltek 310, vasárnaponként átlag a templomban voltak 20, sátoros ünnepeken 198.

Van az egyháznak 1 temploma Homonnán, Mezőlaborcon az iskolában, Varannón a községházán tartatott az istenitisztele. Prédikált 56 alkalommal, keresztelt 11, esketett 3, temetett 6, urvacsorát osztott 14, betegnek 5 alkalommal, lelkigondozást gyakorolt 39 esetben. Vallást tanított, 2 felekezeti, 1 áll. népiskolában, 19 növendéknek heti 2 órán, 1 felekezeti, 1 áll. középiskolában 19 növendéknek heti 1 órai. 33 konfirmációi órát tartott. Az éneket a h. lelkész tanította, a gyülekezeti éneklést Homonnán az énekvezér, Mezőlaborcon és Szinnán a lelkész, Varannón egy egyháztag vezette.

A lelkigondozás terén szerzett tapasztalatai körül megjegyzi, hogy Homonnán 6—8 család kivételével a többi egyháztag közönyös az egyházak dolgai iránt. Az egyházi esketésnél az egybekelő párok a hirdetést mellőzték. Megegyezés, ki vagy áttérés nem történt. Múlt évi pénztári maradvány 2260 K. Tőkepénzek jövedelme 415 K. A kegyes adományok összege 40 K, perselypéncz 60 K. Alkalmazottak fizetésére kiadtak 90, dologi kiadásokra 128 K 30 f., adóságokra 99 K 50 f., állami és más adókra 144 K 42 f. Az adózók száma 122. A lelkész missiói segélye 1000 korona.

Kiosztott a hívek közt 4 bibliát, 3 énekes könyvet 4 kor. 50 fil. értékben.

A főt. egyházkerület őszi közgyűlésének 59 sz. jegyzőkönyve szerint az egyházkerületi missiói előadó 1916 év nyarán elküldött Homonnának 9 énekeskönyvet, 8 újtestamentumot, 9 Szolr.oky-féle háborús imádságos könyvet, 19 Czinke-féle Imádságok és vallástételek című könyvet, 29 koszorú füzetet, amelyek hova fordításáról a lelkész nem ad számot.

Csatolja az utazási naplót, mely szerint Varannó volt 3 izben, Mezőlaborcon 3 izben, Szinnán 3 izben, Sztropkón egyszerszem, de megjegyzi, hogy lehetetlen volt eljutnia. Csatolja az egyházlátogatási jegyzőkönyvet, de a nem felekezetünkhöz tartozó

népiskolákba járó növendékek vallásvizsgálatáról szóló iskolalátogatási jegyzőkönyvet nem mellékelte. Múlt évi tavaszi közgyűlésünk 54 sz. jk. pontjában foglalt 5 sz. határozat szerint, Böszörményi Sándor panasza folytán felhívatott a homonnai egyház előljárósága, a tekintetben való feleletadásra, hogy miért adta ki az egyházból eltávozott s onnan majdnem egy évig távollévő énekvezérüknek a tiszteletdíjat. Erre vonatkozó felelet azonban nem érkezett.

Ezekután a missiói bizottság a következő határozati javaslatot terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé:

1. Egyházmegyénk a homonnai missiói lelkész 1916-ik évi jelentését tudomásul veszi.

2. Felhívja a homonnai missiói egyház lelkészét, hogy az egyházkerületi missiói előadó által az 1916-ik év július havában a homonnai missiói egyház hívei részére küldött vallásos könyvek és iratok hova fordításáról jövő jelentésében adjon számot.

3. Felhívja a homonnai egyház előljáróságát ismételten, adjon feleletet őszi közgyűlésünkre a tekintetben, hogy miért fizette ki Kovács Lajos énekvezérnek az 1915 évre a 200 K vallás-tanítási tiszteletdíjat, holott nevezett Böszörményi Sándor 1915 évi jelentése és panasza szerint majdnem az egész évig távol volt az egyháztól?

Egyházmegyei közgyűlésünk a missiói bizottságnak 1—3 pont alatti határozati javaslatát elfogadja, határozati erőre emeli, s a missiói jelentést és mellékleteit e jegyzőkönyv kapcsán a főt. egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

44. Olvastatott az országos református lelkész nyugdíj- és özvegy-árvagyámintézeti bizottság, továbbá az országos közalap bizottság ülésében felvett jegyzőkönyv, amint következik:

I.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sátoraljaújhelyben, 1917. évi január hó 24-én a felsőzempléni ref. egyházmegye országos ref. lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva gyámintézeti bizottságának ülésében.

Jelen voltak: Hutka József esperes elnök, Dókus Gyula, Bernáth Aladár és Péter Mihály, mint bizottsági tagok.

Esperes üdvözlőlvén a bizottság tagjait, bemutatja az országos ref. lelkészi nyugdíj- s özvegy-árva gyám intézet 1916 évi járulékainak befizetéséről szóló s az egyházmegyei pénztárnok által beterjesztett általános kimutatást, mely szerint :

az 1916. évre megállapított járulék kitett összesen 5448 korona 59 fillért, mely összeg teljesen befizettetett. Perselypénz címén befolyt 58 kor 62 fill.

Bizottság az előterjesztést örvendetes tudomásul veszi.

Kelt mint fent.

Dókus Gyula,
Bernáth Aladár,
Péter Mihály.

Hutka József
esperes, bizottsági elnök.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Sátoraljaújhelyben, 1917. évi január hó 24-én a felsőzempléni ref. egyházmegye orsz. közalapi bizottságának ülésében.

Jelen voltak: Hutka József esperes elnök, Dókus Gyula, Bernáth Aladár és Péter Mihály, mint bizottsági tagok.

Esperes üdvözlőlvén a bizottság tagjait, bemutatja az egyházmegyei pénztárnok által beterjesztett s a folyó 1917. évre szóló közalap járulékaira vonatkozó kimutatást, mely szerint:

a folyó évi járulék 1248 korona 96 fillérben állapítatik meg.

Bizottság a bemutatott jelentést tudomásul veszi s az 1917. évre szóló kimutatást helybenhagyja.

Kelt mint fent.

Dókus Gyula,
Bernáth Aladár,
Péter Mihály.

Hutka József
esperes, bizottsági elnök.

III.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Sátoraljaújhelyben, 1917. január hó 24-én, a felsőzempléni ref. egyházmegye közalapi bizottságának ülésében.

Jelen voltak: Hutka József esperes elnök, Dókus Gyula, Bernáth Aladár és Péter Mihály, mint bizottsági tagok.

Esperes a bizottság tagjait szívélyesen üdvözölvén, bemutatja az egyházmegyei pénztárnok által beterjesztett s az országos egyh. közalap 1916. évben befolyt járulékaikról való elszámolást, mely szerint:

az 1916. évre megállapított járulék kitett 1248 kor 96 fillért, mely összeg teljesen befizettetett.

Perselypénz címén befolyt 79 kor 32 fill., Gusztáv Adolf-egyesület javára 32 kor 77 fill.

Bizottság az előterjesztést örvendetes tudomásúl veszi.

Kelt mint fent.

Dókus Gyula,
Bernáth Aladár,
Péter Mihály.

Hutka József
esperes, bizottsági elnök.

Jegyzőkönyvben foglaltak tudomásúl vétetvén, egész terjedelmükben közgyűlési jegyzőkönyvben megörökíteni határozta tak.

45. Esperes beterjeszti az e.-m. kötelékébe tartozó egyházak anyagi viszonyainak 1916. évi kimutatását.

A felsőzemplóni ref. egyházmegyében lévő egyházak anyagi viszonyairól szóló kimutatás az 1916-ik évről.

Egyházak neve	Bevétel kor.	Kiadás kor.	Tőkepénz, alapítvány kor.	Adósság kor.	Kegyess adomány kor.	Építk. fordított. kor.	Magtár- ban van	Ki van-e az áll. adó fiz.? Hátr. van-e?	Ki van-e a tan. nyugd. jár. fizetve? Hátr. van-e?	Jegyzet
1. Abara	4457.02	3875.94	9582.21	—	144.—	—	80 köből rozs	Kifizetettett	Kifizetettett	ad. 4: 2948 K 31 fillér magtári tőke.
2. Alsómihályi	1591.12	1244.18	1216.—	7960.—	145.—	—	"	"	"	ad. 4: 2000 korona tőkesegély.
3. Bánócz	7834.—	6945.30	5427.—	6000.—	649.03	428.66	"	"	"	ad. 4: 6000 korona tőkesegély.
4. Vásárhely	5017.93	3360.42	1368.—	3000.—	534.16	—	"	"	"	ad. 4: 3000 korona tőkesegély
5. Morva	2209.09	1535.33	2012.—	1280.16	128.—	60.—	"	"	"	ad. 4: saját helyre- állítandó tőkéjére.
6. Bodzásujlak	2398.09	2448.55	1000.—	3296.—	381.—	654.—	"	"	"	
7. Garany	2646.14	2026.83	9100.—	5670.—	594.—	106.—	"	"	"	
8. Csarnahó	9664.45	7670.79	12500.—	12000.—	290.—	—	"	"	"	ad. 4: 12.000 korona tőkesegély.
9. Deregnyő	5677.29	4178.83	3233.66	—	233.—	—	"	"	"	
10. Szalók	1638.07	1127.92	1000.—	—	36.30	—	"	"	"	
11. Gálszécs	4570.39	3643.47	3106.—	7000.—	1081.28	1308.82	"	"	"	ad. 4: 6275 korona tőkesegély.
12. Gercsely	1837.23	1469.07	2060.—	—	45.—	150.—	"	"	"	
13. Kiszte	445.24	187.22	1735.04	—	88.—	—	"	"	"	
14. Hardicsa	6286.14	5120.—	8450.—	3000.—	703.—	—	"	"	"	ad. 4: 3000 korona tőkesegély.
15. Homonna	4277.27	2910.62	7077.—	5150.—	43.—	—	"	"	"	ad. 4: 2800 korona tőkesegély.
16. Kazsó	3333.49	2776.46	10000.—	—	43.—	—	"	"	"	
17. Kisazar	1577.70	885.16	650.—	3200.—	—	605.—	"	"	"	ad. 4: 3200 korona tőkesegély.
18. Kisbári	421.46	279.38	16000.—	1175.—	11.—	—	"	"	"	ad. 4: lelk. földadóból származott lelk. fiz. alap.
19. Nagybári	3230.81	2720.33	500.—	3650.—	134.67	—	"	"	"	ad. 4: 3000 korona tőkesegély.
20. Kistráska	2572.05	2171.46	—	3200.—	2.—	320.—	87 köből rozs	"	"	ad. 4: 3200 korona tőkesegély.
21. Hegyi	1372.26	426.08	2060.—	7000.—	31.50	—	"	"	"	
22. Kolbása	1488.42	625.45	2858.08	5200.—	145.35	—	"	"	"	

23. Ladamócz	3737·05	3292·02	800·—	3400·—	32·03	—·—	Kifizetett	Kifizetett	800 korona saját tőkét vette kölcsön.
24. Lasztómer	3397·07	3004·27	9862·70	8152·—	612·10	—·—	"	"	ad 4: tőkesegély.
25. Lasztócz	2445·02	2293·62	7796·58	—·—	179·24	—·—	"	"	ad 3: 4000 korona közbirtokossági alap.
26. Nagykázmér	320·68	227·02	1700·—	—·—	225·—	—·—	"	"	
27. Legenye	3964·—	3668·21	8976·58	—·—	54·—	—·—	"	"	
28. Málcza	3776·52	3756·52	10000·—	—·—	333·88	—·—	"	"	
29. Magyarizsép	3544·79	1632·92	1911·87	6146·—	181·—	—·—	"	"	ad 4: 3200 korona tőkesegély.
30. Cselej	789·94	570·35	3934·—	—·—	125·—	—·—	"	"	
31. Magyarsas	5028·82	4749·25	—·—	12000·—	174·—	—·—	"	"	ad 4: 8000 korona tőkesegély.
32. Imreg	1632·25	1147·78	200·—	480·—	405·—	—·—	"	"	
33. Szürnyeg	3533·15	2733·75	—·—	—·—	837·—	—·—	"	"	
34. Miglész	5208·65	4628·15	620·—	—·—	327·—	—·—	"	"	
35. Nagyráska	2997·56	2757·01	1030·—	3570·—	63·—	—·—	"	"	
36. Nagytoronya	5947·97	4394·94	2680·—	7000·—	101·97	—·—	"	"	ad 4: 2800 korona tőkesegély.
37. Kistoronya	8119·22	6665·92	428·—	8157·—	130·—	—·—	"	"	iskolai és tanítóilak építésére felvett kölcsön
38. Sátoraljaiújhely	32108·97	30947·49	24562·11	27000·—	11475·— 1061·—	—·—	"	"	ad 5: 11475 templom javításra való adomány.
39. Szöllőske	2391·22	2004·40	—·—	8881·—	260·97	—·—	"	"	
40. Borsi	810·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	"	"	
41. B. szerdahely	2636·23	913·40	1051·46	—·—	459·04	—·—	"	"	
42. Tusa	6691·76	5545·86	—·—	600·—	1253·—	—·—	"	"	
43. Zemplén	1819·75	1805·46	—·—	2000·—	241·—	—·—	"	"	
44. Varannó	—·—	—·—	12000·—	—·—	—·—	—·—	"	"	
45. Mezőlaborcz	—·—	—·—	2935·—	—·—	—·—	—·—	"	"	
	175446·80	143658·73	191584·49	154015·16	23995·94	3642·48	167	köböl	

Kelt Bánóczon, 1917. ápríl hó 2.

HUTKA JÓZSEF,
esperes.

Tudomásúl vétel mellett egész terjedelmében jegyzőkönyvbe foglaltatik, azzal, hogy azok az egyházak, amelyek állami, egyházi adójukat, illetéket, egyenértéki tartozásaikat ki nem fizették, ebbeli kötelezettségüknek folyó évi június hó végéig eleget tegyenek és erről szóló jelentéseiket esperesi hivatalnak küldjék el.

46. Olvastatott az e.-m. segélyosztó-bizottságának jegyzőkönyve, amint következik.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V.

Felvétellett Sátoraljaujhelyben 1916. évi december hó 12-ik napján, a felsőzempléni református egyházmegye segélyosztó-bizottságának ülésében.

Jelen voltak: Hutka József esperes, Dókus László e.-m. gondnok, Péter Mihály, Dókus Gyula, Bernáth Aladár segélyosztó-bizottsági tagok, Kozma Antal bizottsági tag akadályozva lévén, elmaradását igazolni kéri.

Esperes jelenti, hogy a tiszánineni református egyházkerület pénztári hivatala az esperesi hivatalnak s általa felsőzempléni ref. e.-m. pénztárának a folyó 1916 évben a következő segélypénzeket küldötte meg:

1. a) Régi államsegélyben	---	---	1214	K	22	f.
b) Uj államsegélyben	---	---	2477	„	26	„
2. Báró Baldácsy-alapból	---	---	809	„	52	„
3. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapból	---	---	200	„	—	„
4. Hollandi pénztárból	---	---	120	„	—	„

A beérkezett kérvények a következők:

A) Egyházak kérvénye: 1. Szalók. 2. 1916 évi tavaszi egházkerületi gyűlés 24-ik számú jegyzőkönyvi, illetőleg 1916 évi őszi e.-m. gyűlés 7-ik jegyzőkönyvi pontja szerint missiói vallásos iratokra. 3. 1916 évi őszi e.-m. gyűlés 51 pontja szerint zemplénkelecsényi fiók-egyház vallásoktatási célra.

B) Lelkészek kérvénye: 1. Szegő Benő zempléni lelkész. 2. Sallay István kisbárii lelkész.

C) Lelkészővegyek és lelkészárva kérvénye: 1. özv.

Soltész Károlyné. 2. Kozma Gedeonné. 3. Ujj Istvánné. 4. özv. Stephán Mihályné. 5. özv. Gyarmathy Sámuelné. 6. Kiss Tamásné. 7. özv. Kálniczky Jánosné. 8. özv. Babarék Dánielné. 9. özv. Soltész Gyuláné. 10. özv. Bornemissza Istvánné, mint lelkészözvegyek. 11. özv. Sárkány Erzsébet és Rózsa. 12. Császár Teréz. 13. Hajzer Ilona, mint lelkészárva.

D) Tanítók kérvényei: 1. Berencsy Endre alsómi-hályii. 2. Liszkay Bertalan hardicsai. 3. Bottka Gyula kistoronyai tanító.

E) Tanító-özvegy kérvénye: özv. Magyar Istvánné.

F) Kalvineum segélyezése.

Ezenkívül ugy az államsegély, miként a többi segély az 1903 évi tavaszi egyházkerületi gyűlés 23 és az 1907 évi őszi egyházkerületi gyűlés 33 sz. jki. határozatának s az 1915 évi őszi e.-m. gyűlés 23-ik jki. pontjában a segélyek reviziójára vonatkozó határozat figyelembe vételével az egyházmegye által meghatározott célokra osztandó ki.

E körülmények s a kérvények mérlegelése után a segélyek kiosztása a következőképen történt.

<i>I. Államsegély</i> --- --- --- ---		3691 K 48 f.
1. Esperesi iroda átalány	---	200 „ — „
2. Egyházmegyei papi főjegyző tiszteletdíja	---	350 „ — „
3. Papi aljegyző tiszteletdíja	---	150 „ — „
4. Pénztárnok tiszteletdíja	---	300 „ — „
5. Tanügyi biz. elnök és előadó tiszteletdíja	---	100 „ — „
6. Könyv- és levéltárnok tiszteletdíja	---	50 „ — „
7. Egyházkerületi gyűlési képviselők fuvar- és napidíja	---	360 „ — „
8. Tavaszi és őszi e.-m. gyűléskor napidíjak	---	170 „ — „
9. Egyházlátogatók fuvar- és napidíja	---	570 „ — „
10. Iskolalátogatók „ „	---	230 „ — „
11. Egyházkerületi gyűlés tartási alapja	---	200 „ — „
12. Segélyosztó bizottság fuvardíja	---	30 „ — „
13. Egyházmegyei jegyzők. nyomtatási ára	---	637 „ — „
14. Bizottsági kiküldetések fuvardíj	---	20 „ — „
15. Varannói vallásoktatási díj	---	100 „ — „
16. Mezőlaborci vallásoktatási díj	---	50 „ — „

17. Mezőlaborci vallásoktatási fuvardíj ---	56	„	—	„
18. Nagymihályi eh. vallásoktatási fuvardíj	100	„	—	„
19. Nagykázméri egyháznak --- --- ---	16	„	99	„

Összesen: 3691 K 48 f.

II. Báró Baldácsy-alap --- --- --- 809 K 52 f.

1. Mezőlaborci egyháznak --- --- ---	7	„	28	„
2. Nagykázméri egyháznak --- --- ---	113	„	01	„
3. Rebrényi egyháznak --- --- ---	100	„	—	„
4. Zemplénkelecsényi egyháznak --- --- ---	50	„	—	„
5. özv. Soltész Károlyné özv. lelkészné	30	„	—	„
6. Sárkány Erzsébet és Rózsa lelkészárva	30	„	—	„
7. Császár Teréz --- --- --- --- ---	30	„	—	„
8. Hajzer Ilona --- --- --- --- ---	30	„	—	„
9. özv. Kozma Gedeonné --- --- --- --- ---	65	„	—	„
10. özv. Ujj Istvánné --- --- --- --- ---	65	„	—	„
11. özv. Stephán Mihályné --- --- --- --- ---	54	„	40	„
12. özv. Gyarmathy Sománé --- --- --- --- ---	54	„	40	„
13. özv. Kiss Tamásné --- --- --- --- ---	22	„	40	„
14. özv. Kálniczky Jánosné --- --- --- --- ---	20	„	—	„
15. özv. Babarék Dánielné --- --- --- --- ---	84	„	—	„
16. özv. Soltész Gyuláné --- --- --- --- ---	54	„	03	„

Összesen 809 K 52 f.

III. Tolcsvai Nagy Gedeon-alap --- 200 K — f.

1. Szalóki egyháznak --- --- --- --- ---	80	„	—	„
2. Liszkay Bertalan hardicsai tanítónak	40	„	—	„
3. Bottka Gyula nagytoronyai tanítónak	40	„	—	„
4. özv. Magyar Istvánné özv. tanítónénak	20	„	—	„
5. Szorgalmas tanulók jutalomkönyvére	20	„	—	„

Összesen 200 K — f.

IV. Hollandi-Szükösi Tár --- --- 120 K — f.

1. Missiói vallásos iratokra homonnai egyháznak --- --- --- --- ---	50	„	—	„
2. özv. Bornemissza Istvánné lelkészné	60	„	—	„
3. Kálvineumnak (lélkészi árvacél) ---	10	„	—	„

Összesen: 120 K — f.

Szegő Benő zempléni és Sallay István kishárii lelkészek a többi lelkésszel egyenlő fizetést élvezvén, selyben ezuttal nem voltak részesíthetők.

Ugyancsak nem volt segélyben részesíthető Sárkány Pál nyugalmazott tanító és Berencsy Endre alsómihályii tanító.

Ezen jegyzőkönyv felolvasása után a segélyosztó-bizottság által aláíratott.

K. m. f.

Hutka József sk.
esperes.

Dókus László sk.
e.-m. gondnok.

Dókus Gyula sk.

Péter Mihály sk.
bizottsági tagok.

Bernáth Aladár sk.
segélyosztó-bizottsági tag.

Tudomásúl vétetvén egész terjedelmében, jegyzőkönyvbe foglaltatik.

47. Olvastatott a lelkészegyesület jegyzőkönyve, mely szerint.

a) a lelkészegyesület tárgyalta a lelkészi és tanítói stóla ügyét s úgy találta, hogy különösen a temetésekért megszabott stóla nincs arányban sem a végzett munkával, sem a mai drágasági viszonyokkal. S fölkéri az egyházmegyét, tegye a lelkészegyesület álláspontját a magáévá s írjon föl a főt. egyházkerületre, hogy a stólaügyet szabályozza s különösen a temetésekért járó csekély stóladijat emelje feljebb.

Egyházmegyénk közgyűlése a lelkészegyesület határozatát elfogadja, határozati erőre emeli s e tárgyban fölír a főt. egyházkerületre.

b) U. e. lelkészegyesület a pesti egyházmegyei lelkész-értekezlet átirata alapján tárgyalta az úrvacsorai agendai kérdések ügyét s azon álláspontot foglalta el, hogy felső hatóságaink útján kerestessék meg az Egyetemes Konvent, miszerint az úrvacsorai agendánál a püspökök által formulázott kérdéseket fogadja el, amely kérdések bibliai alapon állók és ref. hitünkéből folyók.

Egyházmegyei közgyűlésünk a lelkészegyesület álláspontját magáévá teszi s ily értelemben felír a főt. egyházkerületbe.

c) U. e. lelkészegyesület a Kalvin-szövetség átirata alapján tárgyalta az úrvacsorai kehely kérdését s azon álláspontot foglalta el, hogy a Kalvin-szövetség által indított azon mozgalom, hogy az úrvacsorázók külön-külön kelyhet használnak az úrvacsoránál, nincs kellő módon irodalmilag megvilágítva, kétséget kizárólag indokolva, ezért a lelkészegyesület tartózkodott e kérdés érdemi elbírálásába bocsátkozni.

Egyházmegyénk a lelkészegyesület állásfoglalását helyeslőleg tudomásul veszi.

d) U. e. lelkészegyesület jelenti, hogy a ref. 400 éves fordulója alkalkalmából, az őszi e.-megyei közgyűlés napját megelőző napon díszülést fog tartani, melyen a reformáció jelentőségéről Péter Mihály elnök fog beszédet tartani s egyuttal fölkéri az egyházmegyét, hogy az őszi e.-megyei gyűlés napján tartson egyházi beszéddel egybekötött istenitisztelelet.

Egyházmegyei közgyűlés helyeslőleg veszi tudomásul a lelkészegyesület azon határozatát, hogy a ref. 400 éves fordulójával kapcsolatban az e.-megyei közgyűlés napját megelőző napon díszülést tart s egyuttal magáévá teszi azon indítványt, hogy az egyházmegyei közgyűlés napján az e.-megye egyházi beszéddel egybekötött istenitiszteleletet tartson, melyen az esperes által felkért szónok szónokoljon.

e) Az orbai egyházmegye-pártolás és az egyházmegyére való terjesztés végett a lelkészekre nézve a háborús éveknek kellő beszámítása tárgyában hozott következő indítványát, illetőleg határozatát lelkészegyesületünknek is megküldötte:

„Egyházmegyei közgyűlésünk az indítványvizsgáló-bizottság javaslata alapján Ignác László kovásznai lelkész orbai esperes indítványát a háborús éveknek kellős beszámítása tárgyában elfogadja s hajározattá emeli, mert közgyűlésünk

is úgy van meggyőződve, hogy a már két év óta dúló rettenetes világháborúban a lelkészeknek is nagyon súlyos feladat jutott a köznyomor és a közterhek elhordozásában, valamint a híveknek a háborúval kapcsolatos mindennapi dolgainak megoldásában és elvégzésében. Méltónak tartja azért közgyűlésünk, midőn a lelkészekre a háború folyama alatt csak a drágaságnak elviselhetetlen súlya nehezedett, — anyi enyhítő körülmény terjesztessék ki rájuk is, hogy a háborús évek kettősen számíttassanak be, a korpótlékból és a lelkesi nyugdíjogosultság szempontjából.“

Lelkészegyesület tárgyalván ezt az ügyet, javasolja, hogy az átirat azon része felett, mely azt kontemplálja, hogy a háborús évek kettősen számíttassanak be a nyugdíjintézetnél, térjen egyházmegyénk napirendre, mivel az özvegyek és árvák járulékanak mostani felemelése alkalmából előterjesztett szakértői nyilatkozatból is nyilvánvaló lett, hogy ez a nyugdíjintézet mérlegét megingatná; az éveknek a korpótlék szempontjából való kettős beszámítását azonban helyesnek és indokoltnak tartja.

Egyházmegyénk a javaslatot elfogadja, határozati erőre emeli s ily értelemben felír a főt. egyházkerületre.

f) A felsőszabolcsi egyházmegye lelkészegyesületünkhöz áttette azon határozatát, melyben szükségesnek tartja az egyetemes konventen egy lelkesi előadói állás szervezését, azon indokból, mert sok visszásságot szült, sok keserű panaszt kiváltott ferde helyzet az, hogy ott, a legtöbb egyházi és személyi érdeket egyesítő gócpontban, ahol intézményeknek és egyéneknek életerén mozog a tapogató kéz, csak olyan, bár minden tiszteletet és elismerést érdemlő egyének legyenek az irányítók, akik végre is nem abban a szellemben nevelkedtek, s nem abban a légkörben élnek, hogy a gyülekezetet, lelkészcsaládok, özvegyek és árvák minden baját, panaszát oly közelről ismerhernék, érezhetnék, mint egy lelkesi előadó.

Lelkészegyesületi gyűlésünk az indítványt magáévá tévén felkérte az egyházmegyei közgyűlést, hogy hozzon szintén ily értelmű határozatot s írjon föl e tárgyban a főt. egyházkerületi közgyűléshez.

Egyházmegyei közgyűlésünk ily értelemben határoz s fölkéri a főt. egyházkerületet, hogy az Egyetemes konventi lelkészi tanácsosi állás szervezése tárgyában az Egyetemes Konventre írjon fel.

48. Olvastatott Böszörményi Sándor homonnai missiói lelkész beadványa az e.-m. egyház-ker. missiói állás összehárhetetlensége tárgyában.

Az e.-m. Böszörményi Sándor beadványát visszautasítja, mivel az egyházi törvények ilyen inkompatibilitást nem állapítanak meg.

Ugyanis beadó álláspontja téves, mert nem az e.-m. missiói előadó terjeszti fel a missió jelentését az e.-k. missiói előadóához, hanem az e.-megye, az egyház kerülethez, téves továbbá azon álláspontja is, hogy valaki közigazgatási ügyben az egyház kerületnél nem vehet részt olyan kérdések tárgyalásánál, amelyeknél az egyházmegyénél részt vett. Beadványának többi része személyi vonatkozásuak lévén, szintén figyelmen kívül hagyandók.

49. Egyházkerületünk mult évi tavaszi közgyűlése 20 sz. jegyzőkönyvi pont alatt utasította az egyházmegyéket, tegyék szoros kötelességévé az egyházlátogatóknak, hogy a belmissióra vonatkozólag az egyházkerület által már előbb megállapított öt pontra nézve mindenüt kérjék ki a presbytérium felelelését s ha nincs semmi belmissió, jegyzőkönyvezzék azt is, miért nincs. E feleletből állapítja meg minden egyházlátogatósi kör jegyzője egyházanként, hol minő belmissió végeztetett. Ezen jelentését terjessze be az esperesi hivatalhoz, s az előadó egyházmegyei jegyző készítsen egy táblázatos kimutatást, hol minő válaszok adattak az öt pontra.

Ezen felhívásra az egyházlátogatósnak adott feleletekből a következő kimutatás volt összeállitható.

Kimutatás

a f.-zempléni ref. egyházmegye egyházaiban az 1916-ik évben végzett belmissiói munkálkodásról.

Sorszám	Az egyház neve	Van-e ifjúsági és nőegylet?	Van-e énekkar?	A 15 évesnél fiatalabb legényeket és leányokat részesítik-e a lelkészek vasárnapi oktatásban?	Első adventtől március 1-ig tartatnak-e valóságos és ismeretterjesztő felolvasások?	Lelk. és tan. vállalkozási tartalmú iratok és olvasm. terjesztésében buzgólkodnak-e?
1	Abara --- ---	nincs	nincs	nem	nem	nem
2	Alsómihályi ---	nincs	nincs	nem	nem	nem
3	Bodzásújlak ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
4	Bánóc --- ---	van	nincs	igen	igen	igen
5	Vásárhely ---	van	nincs	igen, de a háború miatt szünetelt	igen	igen
6	Morva --- ---	van, de tanító hadbavonulása miatt nem működött	van, de az előbbi ok miatt nem működik	nem	nem, mert az iskolai tantermet nem volt mivel fűteni	igen
7	Garany --- ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
8	Csarnahó ---	van	nincs	igen	igen	igen
9	Deregyő ---	nincs	van	nem	nem	igen
10	Gálszécs ---	Általános jótékonyasági egyesület van	nincs, mert a hívek csekély száma miatt nem állítható	az állami oktatás keretében nyertek oktatást	nem	igen
11	Gercsely ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
12	Hardicsa ---	nincs	nincs	nem	nem	igen

Sorszám	Az egyház neve	Van-e ifjúsági és nőegylet ?	Van-e énekkar ?	A 15 évesnél fiatalabb leányokat és leányokat részesítik-e a lelkészek vasárnapi oktatásban ?	Első adventtől március 1-ig tartatnak-e valóságos és ismeretterjesztő felolvasások ?	Lelek. és tan. vallás- költői tartalmú ratók és olvasm. terjesztés- ben buzgólkodnak-e?
13	Homonna ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
14	Kazsó --- ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
15	Kisazar --- ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
16	Kisbári --- ---	nincs	nincs	igen	igen	igen
17	Nagybári ---	nincs	nincs	igen	igen	igen
18	Kisráska ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
19	Hegyi --- ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
20	Kolbása ---	nincs	van, de a háború óta nem működik	igen	igen	igen
21	Ladamóc ---	ifj. egylet van	nincs	nem	nem	igen
22	Lasztomér ---	ifj. egylet van	van	igen	igen	igen
23	Lasztóc --- ---	nincs	nincs	nem	nem, mert csak 1 leány és 1 fiú van	nem
24	Legenye ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
25	Magyarizsép ---	nincs	nincs	nem	igen	igen
26	Magyarsas ---	nincs	nincs	igen	nem	igen

Sorszám	Az egyház neve	Van-e ifjúsági és nőegylet?	Van-e énekkar?	A 15 évesnél fiatalabb legényeket és leányokat részesítik-e a lelkészek vasárnapi oktatásban?	Első adventtői március 1-ig tartatnak-e valóságos és ismeretterjesztő felolvasások?	Lelk. és tan. vallásos-közlői tartalmú iratok és olvasm. terjesztésében burgokodnak-e?
27	Imreg --- ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
28	Szűrnyeg ---	nincs	nincs	nem	nem	nem
20	Málca --- ---	nincs	nincs	igen	igen	igen
30	Miglész ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
31	Nagyráska ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
32	Nagytoronya ---	nincs	nincs	nem	nem	nem
33	Kistoronya ---	nincs	nincs	igen, csak a háború kitörése óta nem	nem	nem
34	Sátoraljaújhely	Ref. olvasókör van	van	nem	igen	igen
35	Szóllőske ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
36	B. Szerdahely	nincs	nincs	nem	nem	igen
37	Borsi --- ---	nincs	nincs	nem	nem	igen
38	Tusa --- ---	nincs	igen	igen	igen	igen
39	Zemplén ---	nincs	nincs	igen	nem	igen

E kimutatásból hiányzik Szalók, Kiszte, Nagykázmér, Cselej, Varannó, Mezőlaborc.

A többi 39 egyházból beérkezett feleletek szerint ifjúsági egyesület van 5 egyházból: anBánócon, Vásárhelyen, Csarnahón, Ladamócon, Lasztoméron, Gálszécsen általános jótékonyági egyesület van, Sátoraljaujhelyen ref. olvasókör, Morván is volna ifj. egyesület, de a háború óta, a tanító hadbavonulása miatt nem működik.

Énekkar csak Deregnyőn, Lasztoméron Sátoraljaujhelyen és Tusán van, Morván, Kolbásán volna, de a háború óta nem működik, Gálszécsen a hívek csekély száma miatt nem állítható fel.

A 15 évnél fiatalabb legények és leányokat csak Bánócon, Csarnahón, Kisbáriban, Nagybáriban, Kolbásán, Lasztoméron, Magyaracson, Málcán, Tusán, Zemplénben részesítik a lelkészek vasárnapi oktatásban; Vásárhelyen, Kistoronyán ez az oktatás a háború óta szünetel, Gálszécsen az állami oktatás keretében folyik. A többi egyházban nem volt oktatás.

Első adventtől márc. 1-ig csak Bánócon, Vásárhelyen, Csarnahón, Kisbáriban, Nagybáriban, Kolbásán, Lasztoméron, Ladamócon, Magyarizsépen, Málcán, Sátoraljaujhelyen, Tusán voltak vallásos felolvasások, a többi egyházakban nem voltak ilyen felolvasások. Lasztóc a hiányt azzal indokolja, hogy csak 1 fiú és 1 leány van. A vallásos iratok terjesztésében mindenik egyház szép buzgóságot fejtett ki, csakis Abarán, Alsómihályiban, Lasztócon, Szürnyegen, Nagytoronnyán, Kistoronyán nem terjesztetett semmiféle vallásos irat a jelentés szerint. Az öt feltétel közül többé-kevésbé mindenik egyház megfelelt annyiban, hogy a belmissió egyik vagy másik formáját gyakorolta, csak a következő egyházakban nem volt semmir. emű belmissió: Abara, Alsómihályi, Lasztóc, Szürnyeg, Nagytoronya, Kistoronya.

Ahol pedig a belmissió egyik vagy másik ága nem gyakoroltatik, dacára az egyházkerület felhívásának, — a legtöbb egyházból nincs jelentés arról, hogy mi okból nem gyakoroltatik az.

Egyházmegyei közgyűlésünk a kimutatást jegyzőkönyvében kinyomatja, egyúttal a főt. egyházkerületre felküldi. Felhívja azonban az egyházak előljáróit, hogy a belmissiónak mind

az öt formáját a lehetőség szerint már a jelen évben állítsák fel, vezessék be; ahol pedig egyik vagy másik intézmény nem létesíthető, ezt a körülményt az egyházlátogatóság előtt indokolják meg s az egyházlátogatók ne elégedjenek meg az egyszerű nincs vagy nem felelettel. Az ezen ügyben való intézkedésre az esperes felhivatik. Az így beérkezett feleleteket egyházmegyénk körültekintő elbírálásban fogja részesíteni, s a mulasztókkal szemben szigorú eljárást alkalmazván.

50. Olvastatott Burger Jakab sátoraljaujhelyi ügyvédnek az egyházmegyei elnökséghez intézett kérvénye, melyben törlési engedély aláírását kéri, a magyarizségi 92. sz. telekkönyvben 139 sor. sz. a. 689/1886 sz. végzéssel Izsépi Miklóst illetett részre a f.-zempléni e. m. javára bekebelezett 293 fr. 73 kr. erejéig zálogjog törlése iránt.

Miután az esperes és pénztárnok jelentése szerint Izsépy Miklós elleni követelés kiegyenlítve nem lett, az ügyészi jelentés szerint pedig a követelés el nem évült, egyházmegyénk megbizsa az ügyészt, hogy egy kérvénnyel az egyházmegye követelésének elévülését akadályozza meg, a háború megszűntével pedig az ingatlanokból a követelést árverés útján hajtsa be.

Az egyházmegye Dr. Izsépy Tihamér ügyvédnek a meghatalmazást erre megadja.

51. Olvastatott Győry Kálmán legényei lelkész beadványa, mely szerint legényei lelkészi állásáról f. évi május 1-i kelettel lemond s a tornai egyházmegyében lévő bódvalenkei egyházba megy segédlelkésznek, kéri, hogy az állást egyházmegyénk tekintse megüresedettnek.

Egyházmegyénk Győry Kálmánnak a legényei lelkészi állásáról való lemondását tudomásul veszi, az esperest felkéri hogy az így megüresedett állás betöltése iránt intézkedjék.

52. Esperes jelenti, hogy az abarai egyházban levő szekta, az ugynevezett millenisták szektájához tartozik.

Egyházmegyei közgyűlésünk felhívja az abarai lelkészt, hogy erről az egész szektaügyről terjesszen őszi egyházmegyei közgyűlésünk elé kimerítő jelentést. Egyuttal az esperes is utasítatik, hogy ennek a mozgalomnak egész mibenlétéről személyesen győződjék meg és erről s az esetleges crvoslatról szintén nyújtsion jelentést.

53. A vásárhelyi leányegyház presbytéruma, a vásárhelyi kántortanító használatában lévő szántóföldeket haszonbérbe adta Elecsko György és társai vásárhelyi lakosoknak 1916. évi április 26 ik napjától 1918. október hó 1-ig terjedő időre, évi 389 kor. 50 fill. haszonbérért.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szabályosan létrejött haszonbéri szerződést jóvahagyja és megerősíti.

54. Esperes jelenti, hogy Szilágyi Lajos miglészi, Nyitrai Lajos tussai, Sztankovits Lajos nagyráskai lelkészeknek a múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlésről való igazolatlan elmaradásukért a 10—10 korona rendbírságot behajtotta, s az így befolyt összeget egyházmegyei pénztárnoknak elküldötte.

Helyeslőleg tudomásul szolgál.

55. Tavaszi egyházkerületi közgyűlésre az egyházmegye képviselőjében a következők küldetnek ki:

Az elnökség mellett Tudja Mihály, Virágh József, papi tanácsbírák, Sallay Béla aljegyző. Bernáth Aladár, Bajusz Andor világi tanácsbíró, Bernáth Béla világi főjegyző, mint rendes; Szeghő Benő papi és Nemes Lajos vil. tanácsbírák mint póttagok.

56. E jegyzőkönyvbeni pontok a Saujhelyben 1917. évi április hó 27-ikén tartott közgyűlésen hitelesítettik.

Hitelesítjük Saujhely 1917. április hó 27.

Hulka József
esperes.

Péter Mihály
e.-m. papi főjegyző.

Sallay Béla
e.-m. papi aljegyző.

Dókus László
e.-m. gondnok.

Bernáth Béla
e.-m. vil. főjegyző.

Bernáth Aladár

Virág József
tanácsbírák.

II. Birósági ügyek.

JEGYZÖKÖNYV.

Felvétellett a felsőzempléni ref. egyházmegye 1917. április 27 én Sátoraljaújhelyben tartott fegyelmi bíróságának üléséről.

Jelen voltak: 1. A bíróság részéről: Hutka József esperes és Dókus László egyházmegyei gondnok kettős elnöklete alatt; Virágh József, Tudja Mihály, Kozma Antal, Szeghő Benjámín papi; Bernáth Aladár, Bajúsz Andor világi tanácsbírák, dr. Izsépy Tihamér egyházmegyei ügyész.

Jegyzőkönyvvezető: Sallay Béla e.-m papi aljegyző.

2. A felek részéről: Péter Mihály gálszécsi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró és papi főjegyző.

Tárgy: Böszörményi Sándor homonnai lelkész felebbezése az elnökség elutasító végzése ellen Péter Mihály gálszécsi lelkész. e.-m. papi főjegyző elleni panaszja tárgyában.

Világi elnök jelenti, hogy miután Böszörményi Sándor az elnökségi végzést megfelebbezte, az elnökség e tárgyban nem elnökölhet. Miután pedig csak 6 bíró van jelen, a kik közül, ha a két legidősebb elnökölne, nem maradna csak 4 bíró, holott az E. T. idevonatkozó szakasza szerint 5 bíró jelenléte szükséges, ezért a bíróság határozatképes módon meg nem alakulhat. Javasolja azért, hogy ez ügy tárgyalása halasztassék az őszi ülésre.

Bíróság elnök jelentését tudomásul véve, akként határoz, hogy a szóban levő fegyelmi ügy tárgyalását a f. 1917. évi őszi egyházmegyei közgyűlés idejére elhalasztják.

K. m. f.

Hutka József
esperes, egyházi elnök.

Dókus László
e.-m. gondnok, világi elnök.

Sallay Béla
jegyzőkönyvvezető, e.-m. papi aljegyző.

JEGYZŐKÖNYV

Felvétetett a felsőzempléni ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1917 évi április 27. napján Sátoraljaujhelyben tartott üléséről.

Jelen vannak: A bíróság részéről Hutka József esperes és Dókus László egyházmegyei gondnok kettős elnöklete alatt Péter Mihály, Virágh József, Tudja Mihály. Kozma Antal, Szeghő Benjámín papi, Bernáth Aladár, Bajúsz Andor világi tanácsbírák. Iséphy Tihamér e.-m. ügyész.

Előadó és jegyzőkönyvvezető Sallay Béla e.-m. papi aljegyző, a felek részéről Berecz Antal csarnahói lelkész, Iij. Szarvas János gondnok, Bekényi Mihály, Bajzáth József, Kovács János, Jakab János presbiterek. Erdős Endre kántortanító.

Tárgy: Erdős Endre csarnahói kántortanító felebezése a csarnahói ref. egyház presbitériumának 200 kor. személy pótlékát megvonó határozata ellen.

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitván, megállapítja hogy a jelenlevő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset nem forog fen, sem a felek részéről érdekeltségi kifogás nem emeltetett.

A felek szabályszerű megidézésének megállapítása után előadó az ügyet a következőkben ismerteti:

A csarnahói ref. egyház presbitériuma 1915 évi február hó 16-án tartott ülésében Erdős Endre kántortanítónak a tanítás és az istentisztelet végzése terén felmutatott buzgóságáért 200 kor. személypótlékot szavazott meg 1915. szept 1-től kezdődőleg azzal a kikötéssel, hogy életbenléte és munkaképessége esetén legalább 10 évig fog a csarnahói egyházban szolgálni, s azzal az indokolással, hogy a csarnahói tanítói állás oly szegényül van díjazva, hogy abból egy családos tanító a mai drágasági viszonyok között képtelen megélni. Ezt a 200 kor. személypótlékot az 1916. dec. 27. én tartott presbiteri ülésben az egyháztanács Erdős Endrétől tanítási hanyagsága miatt megvonta, illetőleg azt határozta, hogy miután az iskolai dologi szükségletekre fenmaradó 73 kor. adócsökkentési segély iskolaszolga fizetésére nem elegendő, a még e célra szükséges összeg a szóbanlévő személyi pótlékból fedeztessék.

Erdős Endre tanító 1916 dec. 29 én és 1917 jan 3 án az esperesi hivatalhoz intézett két rendbeli beadványában megfélebbezte a csarnahói egyház presbitériumának eme reá nézve sérelmes határozatát. Felebbezésének indokolása a következő: Az iskolatátogatóság a múlt iskolai évben megfélelőnek nyilvánította iskoláját, a csarnahói iskolaszéki elnök által 1916 szept. 24-én kiállított, s beadványához csatolt szolgálati bizonyítván szerint pedig közmegelegedésre működik a csarnahói egyházban. A f. iskolai évben sem a lelkész, sem a presbitérium, sem semmi más illetékes hivatalos közeg nem látogatta iskoláját, hogy lehet tehát vele szemben a tanítási hanyagságot megállapítani? Várja be legalább a presbitérium a f. isk. év záróvizsgájának eredményét, s ha az nem lenne kielégítő, vonja meg tőle a személyi pótlékot. Különben is a mostani nehéz időkben, amikor 7 tagú családjával az elviselhetetlen drágaság miatt a megélhetés nehézségeivel alig tud megküzdeni, nem volna tőle méltányos megvonni a szóban lévő összeget, annyival inkább, mert ígéretet tesz hogy, ha az egyház vele megelegedve nincs, Csarnahóról a most következő nagy iskolai szünetidőben elpályázik.

Indokolása szerint az egyház nem olyan szegény, hogy az ő személypótlékát kellene megvonni az iskolaszolga megfelelő fizetése végett, mivel csak ez évben is eladott borok árába több, mint 4000 koronát kapott.

A bizonyító eljárás befejezése, a felek meghallgatása után, bíróság az ügyet kellőképen megvilágosítva látván, zárt ülésben hozott, s nyílt ülésben kihirdetett következő ítéletet hozza:

Ítélet.

A fesőzempléni ref. egyházmegye közigazgatási bírósága a csarnahói ref. egyház presbitériumának az Erdős Endre kántortanító személypótlékának megvonása ügyében nem a törvényes formák között hozott határozatát megsemmisíti.

Indokok.

Sem a személypótlékot megvonó presbiteri jegyzőkönyvben, sem gyűlési meghívó becsatolása által nincs

igazolva az, hogy a presbiteri tagok meghívása az E. T. I. t. cz. 40 § ának rendelkezése alapján történt, s hogy a meghívóban fel volt-e tüntetve, mint tárgyalandó ügy, az Erdős Endre kántortanító személypótlékának megvonása.

K. m. f.

Hutka József
esperes, egyházi elnök.

Dókus László
e.-m. gond., világi elnök.

Sallay Béla
jkv.-vezető, e.-m. papi aljegyző.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a felsőzempléni ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1917. évi április 27-én Sátoraljaújhelyen tartott ülésében.

Jelen voltak a bíróság részéről: Hutka József esperes és Dókus László tárgyalást vezető egyházmegyei gondnok kettős elnöklete alatt: Tudja Mihály, Szeghő Benjámín, Virág József, Kozma Antal papi, Bernáth Aladár, Bajusz Andor világi tanácsbírák, előadó és jegyzőkönyvvezető Péter Mihály papi tanácsbíró, főjegyző. Ügyész: Isépy Tibamér dr.

A felek részéről: Berecz Antal csarnahói lelkész, Szarvas István gondnok, Bekényi Mihály, Jakab János presbyterek.

Tárgy: Berecz Antal csarnahói lelkész felebbezése a csarnahói presbytérium határozata ellen lelkészi fizetésének természetben való kiszolgáltatása tárgyában.

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy a kellő számban jelenlévő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset fenn nem forog, sem a felek részéről érdekeltégi kifogás nem emeltetett s így a bíróság szabályszerűen megalakult.

Ezután az előadó az ügyet előszóval a következőkben ismerteti:

Berecz Antal csarnahói lelkész azon kérelemmel járult az ottani presbytérium elé, hogy mivel a drágaság elviselhetlen

és mivel a természetbeni járandóságai annak idején igen csekély mértékben lettek az Egyetemes Konvent által megállapítva, határozza el, hogy őt a régi rendszer szerint természetben fogja fizetni, mert az ő, díjlevélileg biztosított jövedelme csonkulást nem szenvedhet ő pedig kötelezi magát, hogy a megváltási összeget, az 1100 koronát, az egyház pénztárába mindig beszolgáltatja. A presbytérium a lelkész kérelmét elutasította, mivel fél a közhangulat megzavarásától. Berecz Antal a presbytérium eme határozata ellen felebbezést adott be egyházmegyénk bíróságához, melyben előadja, hogy igaz ugyan, miszerint a csarnahói hívek az adósegély megnyerése óta kész pénzben fizetik a lelkészt, mert ugyanakkor áttértek az E. T. III. t.-c. szerinti személyi és vagyoni adó fizetésre. Neki ugyan ez az állapot, mióta lelkésze a csarnahói egyháznak, sohasem tetszett, de várt, gondolva, hogy jobbra fordulnak a viszonyok, azonban azok még inkább megnehezdedtek. Arra kéri azért a bíróságot mondja ki, hogy a csarnahói egyház 1917. április 24-ikétől természetben tartozik a lelkészt fizetni. Csatolja díjlevelét.

Ezután a bíróság — a felek meghallgatása után — a zárt ülésben egyhangúlag hozott, s nyílt ülésben kihirdetett, következő ítéletet hozta:

Ítélet.

A felsőzempléni egyházmegye közigazgatási bírósága Berecz Antal csarnahói lelkésznek a csarnahói egyház presbytériumának határozata ellen beadott felebbezését elutasítja, s ítéletileg kimondja, hogy a csarnahói egyház hívei nem kötelesek természetben kiszolgáltatni a lelkésznek a díjlevél 2., 3., 4. pontjai alatt feltüntetett járandóságokat, hanem azon járandóságoknak csak az Egyetemes Konvent által megszabott értékeit.

Indokok.

A szabályosan, 1912. évben létrejött, a f.-zempléni egyházmegye, s a tiszáninneri egyházkerület közgyűlése

által megerősített csarnahói lelkészi díjlevél záradéka azt mondja, hogy: „az egyház a ref. egyetemes adóalapból évi adóteher csökkentési segélyt kap, ezért a lelkészt illető és a díjlevél 2., 3., 4. pontjaiban feltüntetett termény, készpénz, és szolgálmányjárulékok többé nem az egyes egyháztagok, és közvetlenül az egyház terhére képezik, hanem az Egyetemes adóalapból nyert évi segélyből lesznek fedezve és kiszolgáltatva a lelkésznek.“ Ezen záradékolás az E. T. III. t.-c. 13. §-án alapúl, mely szerint „a kitüntetett adókulcsnak életbeléptetése mellett a behivatalnokok díjlevelei, amennyiben azt az adózási rendszer megváltoztatása szükségessé teszi, az adókulcs elfogadásával egyidejűleg átváltoztatandók.“ Berecz Antal ezen díjlevelet fogadta el s ennek alapján lett megválasztva a csarnahói egyházba.

Kmf.

Hutka József,
esperes,
a bíróság egyházi elnöke.

Dókus László,
e.-m. gondnok,
világi elnök.

Péter Mihály,
főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

E jegyzőkönyvi pontokat jegyezték :

Péter Mihály papi főjegyző az 1—12., 16., 17., 18., 19., 36., 40., 43., 47., 49., 50., 51., 52., 53. pontokat és a köz. bir. II. pontot.

Bernáth Béla világi főjegyzőnek 20., 21., 22., 23., 24., 27., 28., 29., 32., 33., 34., 38., 39., 41., 44., 45., 46., 48., 55., 56. pontokat.

Sallay Béla papi aljegyző a 13., 14., 15., 25., 26., 30., 31., 35. a—g, 37 a—i, 42—54 és a fegy. bir. I. pontot s a köz. bir. I. pontot.

FÜGGELÉK.

A felsőzempléni ref. egyházmegyei lelkészegyesület 1917. ápril. 26-án Sátoraljaujhelyben tartott évi rendes közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen vannak Péter Mihály elnöklete alatt: Hutka József t. b. elnök, Kozma Antal, Erdélyi András, Tudja Mhály, Helmeczi Antal, Berecz Antal, Sallay Béla, Séra János, Enyedí Andor, Bottka Bertalan lelkészek, Koronka Pál helyettes lelkész, Varga Lajos s. lelkész és Máthé Miklós lelkész ez utóbbi úgy is, mint az egyesület jegyzője.

Elmaradásukat igazolták: Szombati Antal, Szegő Béni, Horvay Bertalan, Király Péter.

A jelen nem lévő tagokon pedig, akik elmaradásukat sem igazolták, a 10 K bírsági díj behajtandó és az egyesület pénztárába beszolgálatandó. Ez intézkedésre esperes úr felkéretik.

1. Péter Mihály elnök megnyitó beszédében megemlékezve a még mindég dülő világháborúról, — amely a materialista világnézet uralomrajutásának szomorú eredménye, egyszermind rámutatva az evangéliumi világnézetre, amely örökbecsű forráshoz vissza kell térni az emberiségnek, ha a mostanihoz hasonló katasztrófát el akarja kerülni — a gyűlést megnyitja.

Egyesület felkéri az elnököt, a mindvégig nagy figyelemmel és érdeklődéssel halgatott megnyitó beszédnek egyházi sajtónk útján való közzétételére.

2. Elnöki előterjesztés keretében jelenti az elnök, hogy az 1917. jan. 1. határidővel újból kitűzött pályátételre (A belmissiónak mely ágai volnának a legcélravezetőbben alkalmazhatók kicsi népességű, más felekezetek és nemzetiségek között élő gyülekezetekben) egyetlen dolgozat érkezett, az is a kitűzött határidőn túl.

Egyesület a határidőn túl érkezett pályamunkát elfogadja s felkéri az elnököt, hogy azt az 1918. január 1-ig még esetleg beérkező más pályamunkával együtt a bíráló-bizottságnak megbírálás végett adja ki.

b) A múlt évben az O. R. L. E. kongressusa nem tartott meg, s így egyesületünk kiküldött tagja : Virág József alelnök azon meg nem jelenhetett.

Tudomásul szolgál s egyesületünk az O. R. L. E. ez évi kongressusára Péter Mihály elnököt küldi ki az egyesület képviselőjében.

c) Egyh.-ker. őszi közgyűlés 98 sz. határozatában véleményadás végett az egyh.-megyékben tette le a Kálvin-szövetség indítványát az egyházi behivatalnokok betegsegélyző egylete tárgyában

Lelkészegyesület, tekintettel arra a körülményre, hogy ezzel a tárggyal az Egyetemes Konvent a kezei közt lévő számadatok alapján — amivel lelkészegyesületünk nem rendelkezik — behatóan és szakszerűleg foglalkozik, véleményét ennek a kezei közt levő adatok alapján való állásfoglalásáig felfüggeszti, bár az eszmét magát pártolja is.

d) A sárospataki főiskola fejlesztésére az egyesület pénztárából az egyesület utólagos jóváhagyása reményében 100 K beküldetett.

Utólagosan jóváhagyatik s maguk a lelkészek is lelkiismeretbeli kötelességüknek ismerik el, hogy az ezen célra való adakozásban tehetségükhez mérten jó példával járjanak elől.

e) Tárgyaltattott az őszi egyh.-ker. gyűlés 6. sz. határozata, amely egyházkerületünk anya-, társ- és leányegyházközsegeinek híveit 1 koronás egyszersmindenkori járulék kivetése, illetőleg felajánlása által vonja be a sárospataki főiskola fenmaradását s multjához méltó jövőjének biztosítását célzó nagy és nemes munkába.

Lelkészegyesület a következő határozatot terjeszti fel az egyházmegyéhez jóváhagyás végett: Tekintettel arra a körülményre, hogy tisztáninneri ref. egyházkerületünk mult évi őszi közgyűlése 6. sz. határozatában kimondotta azt, hogy az egyh.-kerület területén levő anya-, társ- és leányegyházak

híveit a sárospataki főiskola fejlesztésének szolgálatába a hívekre kivetendő 1—1 koronás egyszersmindenkori adó által bevonja, e határozat effektuálása végett f.-zemléni egyházmegyénk utasítja a kebelében levő anya,- társ- és leányegyházközsegeket, hogy az E. T.-ben a rendkívüli egyházi adó kivetésére előírt formaságok megtartásával a sárospataki főiskola fejlesztésére a lélekszám szerinti rendkívüli egyszersmindenkori egyházi adót vesse ki; a kivetett összeget pótköltségvetésükbe vegyék fel. A kivetést oly időben eszközölkjék, hogy a kivetés és a pótköltségvetés még a jelen év őszén tartandó egyházmegyei közgyűlés elé terjeszthető és megerősíthető s a kivetett összegnek behajtása még az év folyamán, beszolgáltatása a főiskola pénztári hivatalába legkésőbb dec. 31-ig eszközölhető legyen. A lélekszámról nézve a legutóbbi népszámlálási adatok az irányadók, melyek alapján történik a közalapi fejenkénti 8 filléres járulék kivetése. Az egyházak által e célra megajánlott adományokról szóló határozatok is felterjesztendők megerősítés végett őszi egyh.-megyei közgyűlésünk elé. A lelkészek ezt az egész összeget a cél nagy fontosságának különös kiemelésével terjesszék az egyházak presbyteriumai elé. Egyházmegyénk elvárja a presbyteriumtól, hogy áthatva református mivoltuk nagy tudatától, a sárospataki ref. főisk. megmentésének ezt a módját lelkesen igyekezzenek felkarolni, a tiszáninneri egyházkerület eme határozatát kész szívvel segítik diadalra emelni. De ha mégis — amit egyházmegyénk nem remél — akadna olyan egyházközség, amely eme nemes cél kivételét akadályozni akarná, amiről a gyülekezet lelkésze tegyen az esperesnek jelentést, az esperes felhivatik, hogy az ilyen gyülekezetbe küldöttséget küldjön ki, melynek feladata leendő az egyház presbyteriumának költségére ezen egyszersmindenkori adót kivetni s ennek alapján a pótköltségvetést elkészíteni. Ezen határozat sürgős megközítésére az esperes felhivatik.

f) Elnök felhívja az egysület figyelmét a reformatiónak ez évben leendő 400 éves jubileumára. Egyházi felsőbb hatóságaink már megtették intézkedéseiket ezen évfordúlónak nemcsak ünnepek rendezése, hanem maradandó alkotások által való emlékezetessé tételére

Egysületünk a maga részéről az egyh.-megyei gyűlést megelőző napon tartandó diszgyűlés formájában óhajtja ez évfordulót megünnepelni, melyen egysületi elnök egy beszéd keretében fejti ki a reformatió korszakalkotó fontosságát és jelentőségét, egyszersmind indítványozza, hogy az egyh.-megye és az őszi egyh.-megyei gyűlés napján istenitisztelek keretében ünnepelje meg az évfordulót, amelyen az esperes ur által felszólítandó lelkész társunktarisa az egyházi beszédet.

3. Péter Mihály elnök a beérkezett jelentések alapján ismerteti a belmissió mikénti gyakorlását az elmúlt esztendőben. A kérdőívek pontjainak megfelelő rovatos táblázatban nyújt áttekintést az elmúlt év munkájáról. A belmissiói munkának egyik vagy másik ága mindentűtt végeztetett, ha más nem, vallásos iratok terjesztése.

Tudomásul szolgál, a táblázatos kimutatás egyházmegyei gyűlésre felterjesztetik a belmissiói munka további folytatására a lelkészek figyelmé felhívatik.

4. Enyedi Andor s.-a. ujhelyi lelkész tartja meg emlékbeszédét, elhunyt lelkész társunk Bornemissza István ladamóci lelkész felett, amely szinte szemünk elé varázsolja a megboldogult szimpatikus egyéniségét.

A kartársi és baráti szeretet és hűség sugalta beszéd hatása alatt egysületünk kegyeletes érzések között áldozott a baráti és kartársi szeretet oltárán s midőn köszönetet mond az emlékbeszédért, kéri a beszédnek a Sárospataki Ref. lapokban való megörökítését.

5. Olvastatott a felsőszabolcsi egyh.-megye azon határozata, melyben szükségesnek tartja az egyetemes konventen egy lelkesí

tanácsosi állás szervezését azon indokból, mert sok visszásságot szült, sok keserű panaszt kiváltott ferde helyzet az, hogy ott, a legtöbb egyházi és személyi érdeket egyesítő gócpontban, ahol intézményeknek és egyéneknek életerén mozog a tapogató kéz, csak olyan, bár minden tiszteletet és elismerést érdemlő egyének legyenek az irányítók, akik végre is nem abban a szellemben nevelkedtek s nem abban a légkörben élnek, hogy a gyülekezetek, lelkészcsaládok, özvegyek és árvák minden baját, panaszát oly közelről ismerhetnék, érezhetnék, mint egy lelkészi tanácsos.

Lelkészegyesületi gyűlésünk az indítványt magáévá tevén, felkéri az egyh. megyei közgyűlést, hogy hozzon szintén ily értelmű határozatot s írjon fel e tárgyban a főt. egyh.-ker. közgyűléshez.

6. Olvastatott az orbai egyh.-megye átirata a háborus éveknek a lelkészekre nézve a korpótlékok és a lelkészi nyugdíjjogosultság szempontjából való kettős beszámítása tárgyában.

Lelkészegyesület tárgyalván ezt az ügyet, javasolja, hogy az átirat azon része felett, mely azt kontemplálja, hogy a háborús évek kettősen számíttassanak be a nyugdíjintézetnél, térjen egyházmegyénk napirendre, mivel az özvegyek és árvák járulékának mostani felemelése alkalmából előterjesztett szakértői nyilatkozatból és nyilvánvaló lett, hogy ez a nyugdíjintézet mérlegét megingatná; az éveknek korpótlék szempontjából való kettős beszámítását azonban helyesnek és indokoltnak tartja.

7. Kozma Antal a temetési stóla kérdésével foglalkozva, reá mutat általában a stóla csekélységére, amely a mai viszonyok között szinte lealázó a lelkészi állásra; a maga részéről ajánlja, hogy a stóla összege az eddiginek kétszeresében állapíttassék meg.

Többek hozzászólása után — némelyek a stóla összegének felemelését, mások teljes eltörlését indítványozva — egyesületünk konkrét javaslatot nem tesz, de belátva az intézkedés szükségét, egyh.-megyénk utján felkéri a főt. egyh.-kerületet a stóla kérdésének megoldására.

8. Erdélyi András a pesti egyházmegye átíratával kapcsolatban — amely állásfoglalásra szólítja fel az egyházmegyéket az úrvacsorai kérdéseket illetőleg — ismerteti az agendai kérdések ügyét.

Lelkészegegyesület az előadó álláspontját teszi magáévá, vagyis a püspöki kar által szövegezett úrvacsorai kérdések mellett foglal állást.

9, Ugyancsak Erdélyi András ismerteti a Kálvin szövetség ama mozgalmát, amely közegészségügyi szempontból az úrvacsorai külön kehely behozatalát célozza.

Lelkészegegyesület behatóan foglalkozva e kérdéssel, sokkal fontosabbnak tartja e kérdést, hogy sem az ily könnyen — mintegy ötletszerűen beledobva a közvéleménybe — megoldani lehetne; miután nem látja e kérdést a döntésre megértnek, napirendre tér felette.

10. Őszi egyh. ker. gyűlés 90. pontja értelmében tárgyalta az egyházi belhivatalnokok fizetésének egységes rendezése, amely azért vált égető napi kérdéssé, mivel a konvent által megállapított egységes terményárak mellett azokat a javadalmasokat, akik készpénzben kapják fizetésüket, nagy jövedelemcsonkulás éri.

Lelkészegegyesület ebből a belhivatalnokokra nézve kétségtelenül súlyos helyzetből csak egyetlen egy helyes kibontakozási utat ismer, nevezetesen azt, hogyha az Egyetemes Konvent a díjlevelek egyes tételeinek egységárait, — melyek még a békés időket tekintve is igen alacsonyan voltak megállapítva, — magasabbra emeli s az eképpen felszámított értéket véve alapul, az előállott különbözet kiutalását a m. kir. kormánynál kieszközli. Egyesületünk ugyanis helytelennek tartaná, ha az egyetemes egyház eltérne azon iránytól, amelyet kitűzött akkor, amikor az adócsökkentési segély által a hívek elviselhetetlennek talált adó terhén akart csökkenteni.

11. Tudja Mihály egyesületi pénztárnok bemutatja az egyesület mult évi pénztári számadását, melynek főbb adatai: Bevétel az előző évi 340'36 K pénztári maradvánnyal együtt 440'36 K kiadás: 331'82 K pénztári maradvány: 108 K 54 fillér.

Tudomásul szolgál.

12. Elnök indítványára az évi tagsági díj 6 koronában állapíttatik meg, melynek az egyházlátogatóság útján való beszédésére esperes felkéretik.

13. Ez évi pályatétel: Reformatió emlékűnnepén elmondható egyházi beszéd elő- és utóimával. Díja 50 K. Beadási határidő: 1917. Aug. 30.

14. Elnök jelenti, hogy a tisztikar 3 éves mandatumára lejárt, bejelenti a tisztikar lemondását s felkéri az egyesületet, hogy a tisztújítást ejtse meg.

Egyesület az eddigi (tisztikart egyhangúlag a további három évre újólag megválasztja és pedig elnökké Péter Mihályt, alelnökké Virág Józsefet, jegyzővé Máthé Miklóst, pénztárnokká Tudja Mihályt.

15. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Hutka József h. elnök és Enyedi Andor sátoraljauhelyi lelkész urakat.

Hitelesítettett
Sátoraljauhely, 1917. Április 26.

Péter Mihály
elnök.

Hutka József
ref. lelkész h. elnök.

Enyedi Andor.

Jegyzette
Máthé Miklós.

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Dókus László egyházmegyei gondnok a közgyűlést megnyitja.
2. A távollevő s magokat nem igazolt lelkészek az esperes a 10 kor. bírságot hajtja be.
3. Esperes jelentése arról, hogy reggel 8 órakor a templomban istenitisztelet volt.
4. Esperes jelentése.
5. Egyházmegyénk hódolata I. Ferenc József bold. királyunk emléke előtt.
6. Egyházmegyénk hódolata IV. Károly királyunk trónralépése alkalmából.
7. Matolai Etele volt zemplénmegyei alispán emlékezetének jegyzőkönyvbe foglalása.
8. Izsépy Géza volt m.-izsépi és Cseley Lajos volt cseleji főgondnok elhunytá alkalmából érdemeik jegyzőkönyvbe iktatása.
9. Egyházmegyénk köszönete Szinyei-Merse István zemplénmegyei főispánnak és Dókus Gyula alispánnak, Dókus Ernő és Meczner Béla törv.-hatósági biz. tagoknak a sárospataki főiskola segélye megszavazása körül kifejtett buzgalkodásukért.
10. A sárospataki főiskolára, az anya-, társ-, leányegyházak híveire, a presbytériumok minden lélekre 1—1 kor. egyszersmindekor adót vessenek ki.
11. Missiói vallásos iratokra segélyosztó-bizottság 50 koronát szavazott meg.
12. Nagygeresdi egyezés megszűnése folytán Homonnán intézkedésre nincs szükség.
13. Egyházkerületi utasítás mihez tartás végett iskolai ügyekben.
14. Egyházkerületi utasítás mihez tartás végett iskolai ügyekben.
15. Adócsökkentési szabályrendeleti tervezett ügyében egyházmegyénk állásfoglalása.
16. Egyházi hivatalnokok fizetésének egységes rendezése.
17. A sárospataki főiskolai sublegatusi intézmény.

18. Istenitisztelek tartása ügyében esperes jelentése.
19. Egyházi hivatalnokok betegsegélyző egyletének megalakítását elvileg egyházmegyénk óhajtja.
20. Morvai egyház adóssága.
21. Tusai iskolai ingatlan ügy.
22. Hóri egyház az evangélicusoknak a tartozást fizesse ki.
23. Alsómihályi iskola ügye.
24. Málcai 4000 kor. alapítvány ügye.
25. Iskolai felszerelési hiányok.
26. Szalóki más iskolába járó ref. gyermekek vallásoktatásáról gondoskodva van.
27. Gálszécs a ref. 400 éves fordulója alkalmából népkönyvtárt szervezett.
28. Gálszécsi iskolai könyvtár-ügy.
29. Egyházi ingatlanok rendezése.
30. Iskolai fűtések ügyében intézkedés.
31. Az abarai tanítói lakás felépült.
32. Magyarizségi paplak fedésének ügye.
33. Azari lelkészlak ügyében utasítás.
34. Az építkezési szabályrendelet készítésére haladék adatott.
35. a—g. Számadási ügyek.
36. Tusai egyházi adókimutatás.
37. a—i. Iskolai hiányai.
38. A hóri iskolai kút elkészült.
39. Zemplén-kelecsényi állami iskolai vallásoktatási díj.
40. Jencsik János lasztoméri segédlelkész az egyházmegyébe bekebeleztetik.
41. Közhirdetésre ajánlott egyházak.
42. Számvivőszék jegyzőkönyve.
43. Missiói biz. jegyzőkönyve.
44. Közalapi és nyugdíjbiz. jegyzőkönyve.
45. Egyházak anyagi viszonyairól kimutatás.
46. Segélyosztó biz. j.-könyve.
47. a) Lelkészegyesület állásfoglalását a stóla szabályozása ügyében a egyházmegye pártolja.
47. b) U. e. egyesület állásfoglalását az úrvacsorai agendai kérdések ügyében e. m. magáévá teszi.
47. c) U. e. egyesület állásfoglalását az úrvacsorai kehely kérdésében e. m. magáévá teszi.
47. d) U. e. egyesület állásfoglalását, hogy a ref. 400 éves

fordulójával kapcsolatban a Lelkészegyesület díszülést tartson, az egyházmegye pedig közgyűlésével kapcsolatban ünnepélyes isteniszteletet, egyházmegye határozati erőre emeli.

47. e) U. e. lelkészegyesület azon állásfoglalását, hogy a háborús évek a korpótlék szempontjából a lelkészek részére kettősen számíttassanak, egyházmegye elfogadja.
47. f) U. e. lelkészegyesület azon javaslatát, hogy az Egyetemes Konvent lelkési tanácsosi állást szervezzen egyházmegyénk elfogadja.
48. Böszörményi Sándor homonnai lelkész beadványa az egyházmegyei és egyh.-ker. tisztviselői állások összeférhetetlensége ügyében visszautasítottik.
49. Esperes jelentése a belmissióról.
50. Isépy Miklós tartozása ügyében az ügyész járjon el.
51. Győry Kálmán legényei lelkész lemondása.
52. Abarai millenistákról lelkész és esperes tegyenek jelentést.
53. Vásárhelyi tanítói földek bérlése ügyében kötött szerződés megerősítése.
54. Esperes a múlt gyűlésről elmaradt lelkészeket a 10 kor. bírságot behajtotta.
55. Egyházkerületi képviselők.
56. Jegyzőkönyv meghitelesítése.

II. Bírósági ügyek.

a) Fegyelmi bírósági ügyek.

1. Böszörményi Sándor homonnai lelkész felebbezése az elnökség elutasító végzése ellen Péter Mihály egyházmegyei főjegyző elleni panasz tárgyában.

b) Közigazgatási bírósági ügyek.

1. Erdősi Endre kántortanító fellebbezése a csarnahói egyház presbytériumának 200 kor. személyi, kántori járulékait megvonó határozata ellen.
2. Berecz Antal csarnahói ref. lelkész felebbezése a csarnahói egyház presbytériumának fizetésének természetben való kiszolgáltatását megtagadó határozata ellen.

Betürendes névmutató.

- Abara 31.
 Abarai lelkész 52.
 Alsómihályi 23, 37 d).
Bajusz Andor 55.
 Berec Antal 35 e) köz. b. II.
 Bernáth Aladár 55.
 Bernáth Béla 55.
 Böszörményi Sándor 48 fegy. b. I.
Csarnahó 30, köz. b. IV, II.
Egyházak 10, 13, 18, 45, 49.
 Egyházlátogatóság 18, 49.
 Enyedy Andor 35 d).
 Erdős Endre köz. b. I.
 Esperes 10, 18, 34 a), 36, 37 a), 37 d), 37 i), 47, 52.
Garany 37 a).
 Gálszécs 27, 28.
 Győry Kálmán 51.
Hardicsa 37 a).
 Hegyi 35 a).
 Homonna 12, 18, 43.
 Hór 22, 25, 38 b), 38.
 Isépy Miklós 50.
 Iskolaszéki elnökök 13.
Jencsik János 40.
Kisazar 25, 30, 33, 35 f), 37 b), 37 d).
 Kisbári 41.
 Kistráska 25, 35 a), 37 b).
 Kistoronya 25, 30, 35 e), 37 b), 41.
Lasztomér 30.
 Lelkészek 13.
Magyarizsép 32.
 Málca 24, 25, 37 b), 37 c), 37 d).
 Miglész 37 c).
 Morva 20.
Péter Mihály fegy. b. I.

Sallay Béla 55.
Sárospataki főiskola 10.
Sátoraljaujhely 35 a).
Szalók 25, 26, 37 b).
Szilágyi László 54.
Szeghő Benő 55.
Sztankovics Lajos 54.
Tanügyi biz. eln. 13, 14.
Tudja Mihály 55.
Tusa 21, 36.
Ügyész 29, 50.
Vásárhely 25, 37 b), 53.
Virág Iózsef 55
Zemplénkelecsény 39.
